

เกณฑ์มาตรฐานการประเมินหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี

System Approach

(ประเมินแบบง่ายได้ด้วยตนเอง)

บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดบุรีรัมย์

คำอธิบายในการกรอกข้อมูลในแบบ

- แบบประเมินนี้ ไม่ได้สำรวจเพื่อการประกวดหรือแข่งขัน แต่เป็นการตรวจประเมินมาตรฐานตนเองของแต่ละหมู่บ้านจากการขับเคลื่อนธรรมนูญสันติสุข 9 ดี คัมภีร์สร้างอนาคตที่ดี ให้ลูกหลาน โดยแยกเป็นหมวด และข้อกำหนดด้วยปัจจัยทั้ง 9 ดี ได้แก่ 1) เป็นคนดี 2) มีปัญญา 3) รายได้สมดุล 4) สุขภาพแข็งแรง 5) สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ 6) สังคมอบอุ่น 7) หลุดพ้นอาชญากรรม 8) กองทุนพึ่งพาตนเอง และ 9) การสร้างความเข้มแข็งคณะกรรมการหมู่บ้าน
- ให้ กม. แต่งตั้งคณะทำงานสำรวจข้อเท็จจริงของเกณฑ์คะแนนแต่ละข้อประกอบด้วย ปลัดหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ และ กม.น้อย
- คณะทำงาน กม.ด้านต่างๆ ที่รับผิดชอบแต่ละดีประเมินเกณฑ์มาตรฐานแต่ละข้อเสนอคณะทำงาน กม.ด้านต่างๆ ที่รับผิดชอบแต่ละดีตามที่คณะทำงานสำรวจข้อเท็จจริงฯ เสนอว่าผ่าน (✓) ไม่ผ่าน (X)
- เกณฑ์การให้คะแนน ข้อละ 1 คะแนน ซึ่งในบางข้อมีน้ำหนักความสำคัญจะได้รับการกำหนดคะแนนเพิ่ม โดยในทุก 1 คะแนน จะมีกิจกรรม 5 ระดับ ๆ ละ 0.20 คะแนน ถ้าทำได้ครบทั้ง 5 กิจกรรม จะได้ 1 (0.2x5) คะแนนเต็มน้ำหนักคะแนนที่ได้กรอกลงในช่องคะแนนรวมด้านขวาสุดโดยให้ใช้ดินสอ และคะแนนเกณฑ์รวมสูงสุดคือ 100 คะแนน
- การกรอกคะแนน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้ากิจกรรมหรือระดับที่ทำได้หรือผ่าน โดยต้องมีข้อมูล หลักฐาน พยาน อ้างอิงผลการดำเนินกิจกรรมอย่างชัดเจน
ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่อง หน้ากิจกรรมหรือระดับที่ไม่ได้หรือไม่ผ่าน
- เมื่อดำเนินการประเมินเกณฑ์มาตรฐานแล้ว ให้จัดระดับเกณฑ์มาตรฐานหมู่บ้านตามคะแนนที่ได้ ดังนี้

6.1 ระดับเพชร / ดีเยี่ยม (สีเขียว)	ได้ 90	ถึง 100.00	คะแนน
6.2 ระดับทองคำ / ดีมาก (สีเหลือง)	ได้ 80	ถึง 89.99	คะแนน
6.3 ระดับเงิน / ดี (สีส้ม/แสด)	ได้ 70	ถึง 79.99	คะแนน
6.4 ระดับนาค / ปานกลาง (สีชมพู)	ได้ 60	ถึง 69.99	คะแนน
6.5 ระดับทองแดง / พอใช้ (สีแดง)	ได้ 50	ถึง 59.99	คะแนน
6.6 ต้องปรับปรุง (สีดำ/เทา)	ได้ 0	ถึง 49.99	คะแนน
- ให้ประเมินมาตรฐานเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อยกระดับให้สูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงระดับเพชร
หลังที่ กม. มีมติเสนอประเมินแล้วให้ตั้งคำถาม 3 คำถาม
  - 7.1 ทำไม่ผ่านไม่ได้คะแนนเพราะอะไร สาเหตุที่แท้จริงคืออะไร ผลที่ได้กรอกลงข้อ 14 ในแบบ ธนบ.1(ตาราง 15 ช่อง)
  - 7.2 ข้อที่ไม่ได้คะแนน ทำให้ได้คะแนน การแก้ไขหาสาเหตุกรอกข้อ 15 ในแบบ ธนบ.1(ตาราง 15 ช่อง)
  - 7.3 ข้อที่ผ่านแล้ว รวมทั้งที่ทำให้ผ่านใหม่ ทำให้มีระดับมาตรฐานที่สูงขึ้น เอาแนวทางที่ปรับปรุงใหม่ ข้อไปใส่ในช่องที่ 10 Action Plan เริ่มขับเคลื่อนในเดือนถัดไป
- ให้คณะทำงานกม.ด้านต่างๆ ที่รับผิดชอบแต่ละดี เสนอผลการประเมินประจำเดือน
- ให้ กม.มีมติรับรองโดยเอกฉันท์เพื่อรายงานอำเภอ

หน้าที 2 จาก 22
เกณฑ์มาตรฐานการประเมินหมู่บ้านสันติสุข ๙ ดี

บ้าน..... หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้านฯ	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
หมวดที่ 1 บททั่วไป							
1	ให้คณะกรรมการด้านอำนวยการเป็นเจ้าภาพหลักรับผิดชอบในหมวดนี้ ประชาชนในหมู่บ้านรู้จัก เข้าใจ และร่วมปฏิบัติตามธรรมนูญหมู่บ้าน	หมู่บ้านมีการนำธรรมนูญ หมู่บ้านมาประชุมชี้แจงและ ถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	คณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.) โดยคณะกรรมการด้านอำนวยการ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจ และปฏิบัติตามธรรมนูญฯ	ทุกครอบครัวมี ธรรมนูญหมู่บ้าน (ฉบับประจำบ้าน)	ทุกครอบครัวศึกษาทำความเข้าใจ เข้าใจและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน	ประชาชนเชื่อถือและ ศรัทธาว่าทำตามธรรมนูญ หมู่บ้านแล้วจะเกิดแต่ผลดี และยั่งยืน	
2	มีหอธรรมนูญฯ คัดดีสิทธิ์ประจำหมู่บ้าน	หมู่บ้านมีการสร้างหอธรรมนูญ เพื่อสักการะและทำกิจกรรม	มีการสร้างหอธรรมนูญไว้ใน ที่ตั้งที่เหมาะสม ดูคัดดีสิทธิ์ พร้อมทำป้ายปฏิญาณ 12 ข้อ	มีการปฏิญาณสาบานตนต่อ หอธรรมนูญทุกครั้งที่มีการ ประชุม หรือเดือนละ ๑ ครั้ง	ประชาชนให้ความเคารพ และเชื่อถือศรัทธาต่อ หอธรรมนูญฯ	ประชาชนปฏิบัติตาม ธรรมนูญหมู่บ้านฯ อย่าง เคร่งครัด	
หมวดที่ 2 ว่าด้วยดีที่ 1 เป็นคนดี							
3	ข้อ 8 ให้คณะกรรมการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้	กม. มีคณะกรรมการด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อดำเนินการกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะกรรมการที่ถูกต้องและ เหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะกรรมการด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะ ทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผล สำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบ และดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็ง และต่อเนื่อง	
4	ข้อ 9 สร้างจิตสำนึกให้ทุกครอบครัวประพฤติตนเป็นคนดี ละเว้น ความชั่ว และเกรงกลัวบาป ทุกครัวเรือนมีพระพุทธรูปบูชาประจำ บ้าน(หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือ) และพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ เพื่ออธิษฐานจิตในการถวาย สัตย์ปฏิญาณสาบานตน 12 ข้อ และเพื่อแสดงความจงรักภักดีสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณที่จะดำรงชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงและความเป็นอยู่ที่ดีของครอบครัว	หมู่บ้านมีกิจกรรมสร้างจิตสำนึก และร่วมประพฤติตนทำดี ละชั่ว เกรงกลัวบาป	กม.จัดให้มีการปฏิญาณตน สาบานตน 12 ข้อ ต่อหน้า พระพุทธรูปบูชาประจำบ้าน หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ ต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ	ทุกครอบครัวมีพระพุทธรูป บูชาประจำบ้าน/สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ตนนับถือ และพระบรม ฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	ทุกครอบครัวถือปฏิบัติ ตามคำถวายสัตย์ ปฏิญาณ สาบานตน 12 ข้อ	ทุกครอบครัวมีความ มุ่งมั่น พยายามประพฤติ ตนเป็นคนดี ละเว้น ความชั่ว และเกรงกลัวบาป	
5	ข้อ 10 ทุกครอบครัวต้องธำรงและรักษาไว้ซึ่งความเป็น ชาติไทยเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ด้วยชีวิต	มีกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชน ทุกครอบครัวมีจิตสำนึกและ ปฏิบัติตนเพื่อธำรงรักษาความ เป็นชาติไทย เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	กม.จัดกิจกรรมในวันสำคัญ ของ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสำคัญทางศาสนาฯลฯ	ทุกครอบครัวมีส่วนร่วมหรือ จัดกิจกรรมในวันสำคัญ ของ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันสำคัญทางศาสนาฯลฯ	ในหมู่บ้านมีการประดับ ธงชาติ /ธงตรา สัญลักษณ์ในวันสำคัญ ของชาติและสถาบัน พระมหากษัตริย์	ทุกครอบครัวมีจิตสำนึกและ ปฏิบัติตนเพื่อธำรงรักษาความ เป็นชาติไทย เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	

หน้าที 3 จาก 22

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
6	ข้อ 11 สมาชิกทุกครอบครัวต้องรักษาศิล 5 หรือปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ เว้นจากการประพฤติชั่ว มีจิตสำนึกดี ทำแต่ความดีและปฏิบัติตามกฎข้อห้าม ดังนี้ (1) ห้ามผู้ใดมีการประทุษร้าย ทะเลาะเบาะแว้ง ๆ (2) ห้ามผู้ใดมีพฤติกรรมการลักขโมย (3) ห้ามผู้ใดล่วงละเมิดประเวณี หรือมีพฤติกรรมแสดงออกเชิงขู้สาว ๆ (4) เฝ้าระวัง ห้ามมีการหลอกลวง ต้มตุ๋น ใส่ร้ายป้ายสี ต่อกัน ๆ (5) ส่งเสริมให้ลด ละ เลิก บุหรี่ สุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ๆ	หมู่บ้านมีกิจกรรมส่งเสริมและการดำเนินชีวิตตามหลักธรรม คำสอนของศาสนา/หลักศีล 5 เพื่อทำดีละเว้นจากการทำชั่ว	หมู่บ้านประกาศเจตนารมณ์และร่วมรักษาศิล 5 หรือหลักธรรม คำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ	สมาชิกทุกครอบครัวที่อายุ 7 ปีขึ้นไปปวารณาตั้งใจรักษาศิล 5 หรือหลักธรรม คำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ	ทุกครอบครัวปฏิบัติและรักษาศิล 5 เป็นปกติ หรือปฏิบัติตามหลักธรรม คำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ เช่น ไม่มีการประทุษร้ายกัน ไม่มีการลักขโมย ไม่ผิดในกาม ไม่มีอบายมุข เป็นต้น	ทุกคนในหมู่บ้านกลัวบาป (การประกาศเป็นหมู่บ้านกลัวบาป)	
7	ข้อ 12 ให้ตัวแทนแต่ละครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมตามศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอหรืออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หากครอบครัวใดที่มีเด็ก และเยาวชน ต้องสนับสนุนให้เด็กและตามศาสนพิธีที่หมู่บ้านจัดขึ้นทุกคน หากเป็นวันที่เด็กอยู่ในโรงเรียน ให้ประสานโรงเรียนจัดให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมตามศาสนพิธีด้วย	หมู่บ้านมีการจัดกิจกรรมตามศาสนกิจอยู่เสมอ	แต่ละคุ่มบ้านมีการส่งเสริม/มอบหมายให้ตัวแทนครอบครัวไปวัดเป็นประจำ เช่น ถวายภัตตาหารเช้า/เพล	ทุกครอบครัวไปวัด/ศาสนสถาน เพื่อประกอบพิธี/ศาสนกิจเป็นประจำทุกสัปดาห์	ศาสนิกชนทุกคนมีสำนึกรับผิดชอบในการปฏิบัติศาสนกิจเป็นประจำ	หมู่บ้านมีการจัดงานกิจกรรม/ประเพณีทางศาสนาเป็นประจำ	
8	ข้อ 13 ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน และทุกครอบครัวต้องปลูกฝังค่านิยมไทยที่ดีงาม การเสริมสร้าง คุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญูกตเวทีย เมตตาเอื้ออาทร รักชาติรักแผ่นดินเกิด สร้างอนาคตที่ดีให้ลูกหลานรัชกาลที่ ๑ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ไม่ทำสิ่งผิดกฎหมาย ไม่รับสินบน ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ซื้อสิทธิ์ ขายเสียง	กม.เป็นผู้เสริมสร้างค่านิยมดีงาม และเป็นผู้นำพาประชาชนในการเสริมสร้างคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวทีย ไม่ทำผิดกฎหมาย ไม่ทุจริต ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง	ประชาชนชาวบ้าน และหัวหน้าครอบครัวปลูกฝังค่านิยมไทยที่ดีงามการเสริมสร้าง คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวทีย ไม่ทุจริต ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง	ประชาชนในหมู่บ้านมีวิถีชีวิต ทักทายแบบประเพณีไทย เช่น การกราบไหว้บิดามารดา/ผู้อาวุโส	ทุกครอบครัวมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปันซึ่งกันและกัน (แบบสังคมเครือญาติ)	เด็ก เยาวชน เคารพกฎหมายและปฏิบัติตามค่านิยมไทยที่ดีงาม	
9	ข้อ 14 ทุกครอบครัวต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม หรือการบริจาคทรัพย์ เพื่อสร้าง ดูแล พัฒนา ทรัพย์สินส่วนรวม และตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านร้องขอให้คณะกรรมการหมู่บ้านรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม หรือรายการบริจาคทรัพย์สินของให้ที่ประชุม และราษฎรทราบ	ในหมู่บ้านมีมาตรการกำหนดแนวทางขอความร่วมมือในกิจกรรมที่ กม. ร้องขอ	กม.ดำเนินการมอบหมายภารกิจให้แต่ละคุ่มบ้าน / ครอบครัว ร่วมกันรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม	ทุกครอบครัวให้ความร่วมมือกับกม. ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ หรือการบริจาคทรัพย์สิน	ผู้ได้รับมอบหมาย/ ผู้บริจาคทรัพย์ มีความเต็มใจ/ภูมิใจในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในหมู่บ้าน	กม.มีการสรุปผลการดำเนินการและจัดทำบัญชีการรับจ่ายในกิจกรรมนั้นให้ประชาชนทราบอย่างสม่ำเสมอ	
10	ข้อ 15 ทุกครอบครัวต้องมีกิจกรรมเพื่อดำรงชีวิตหรือเรียนรู้เป็นวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามแนวทางโครงการตามแนวพระราชดำริ หรือหลักการทรงงานมาประยุกต์ใช้ อย่างน้อยครอบครัวละ 1 กิจกรรม	ทุกครอบครัวได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการตามแนวพระราชดำริ หรือหลักการทรงงานมาใช้เป็นแนวทางดำเนินชีวิต	ทุกครอบครัวรู้จักแนวพระราชดำริสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ท่วง 2 เงื่อนไข)	ทุกครอบครัวดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี	ในหมู่บ้านมีครอบครัวตัวอย่าง ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้	ทุกครอบครัวส่งเสริมให้สมาชิกมีความซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน ในสติปัญญาและแบ่งปัน	

หน้าที 4 จาก 22

ที่	ธรรมเนียมหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
11	ข้อ 16 ให้หมู่บ้านเปิดเพลงชาติไทยทางหอกระจายข่าวทุกวันเวลา 08.00 น. และ 18.00 น. และทุกครอบครัว ต้องมีและประดับธงชาติไทยไว้ในที่ที่เหมาะสมเพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยและระดับพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในที่เหมาะสมและสมพระเกียรติรวมทั้งการเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ทุกโอกาส	มีการเปิดเพลงชาติทางหอกระจายข่าวและเคารพธงชาติเวลา 08.00 น. และเวลา 18.00 น. เป็นประจำ	ที่ทำกร ฃญบ./กม. มีการประดับธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์	ทุกค้บบ้าน/ครอบครัวประดับธงชาติ /ธงตราสัญลักษณ์ในห้วงวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์	เมื่อประชาชนได้ยินเพลงชาติไทย มีการยืนตรงแสดงการเคารพทุกครั้ง	ประชาชนมีความสำนึก รักชาติและหวงแหนแผ่นดินเกิด	
12	ข้อ 17 ให้ทุกคนศึกษาเรียนรู้ ปฏิบัติตามพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตให้เป็นคนดีของบ้านเมืองให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำป้ายปิดประกาศให้ราษฎรทราบ และส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	กม. ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้ประชาชนรับทราบและถือปฏิบัติตามพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท	กม. มีการจัดทำป้ายหรือเอกสาร หรือข้อมูลปิดประกาศ	ทุกครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำพระราชดำรัสหรือพระบรมราโชวาทไปใช้ในการดำเนินชีวิต	กม. ได้นำพระราชดำรัสฯ มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน	ประชาชนทุกคนสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณ	
13	ข้อ 17/1 ทุกครอบครัวต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจและร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างค่านิยมไทย 12 ประการของรัฐบาล	กม./หมู่บ้าน มีการติดป้ายประกาศ/ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับค่านิยมไทย 12 ประการในหมู่บ้านให้ประชาชนอ่าน	ประชาชนในหมู่บ้านรู้จักและเข้าใจในค่านิยมไทย 12 ประการ	นักเรียน นักศึกษา รู้จักและจดจำ ค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้ทุกข้อ	ทุกครอบครัวยึดถือและปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ	ทุกคนในหมู่บ้านมีการส่งเสริมและถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	
14	ข้อ 18 ทุกครอบครัวต้องทำนุบำรุงและปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา รักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และปฏิบัติตามฯ อีต 12 คลอง 14	กม./ชุมชนได้ส่งเสริมและฟื้นฟู อีต 12 คลอง 14	ทุกครอบครัวอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้ถือปฏิบัติหลักคำสอนของศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	ทุกครอบครัวให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมและรักษาประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ประเพณีรดน้ำขอพรในวันสงกรานต์ งานบุญข้าวสากหรือประเพณีโขนตา ฯลฯ	ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน มีการถ่ายทอดหรืออบรมสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติตาม อีต 12 คลอง 14	หมู่บ้านมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ประเพณีไทยให้ยั่งยืน	
หมวดที่ 3 ว่าด้วยที่ 2 มีปัญหา							
15	ข้อ 19 ให้คณะทำงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้	กม. มีคณะทำงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อดำเนินการกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบและดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	
16	ข้อ 20 ให้องค์กรหลักในชุมชน ประกอบด้วย บ้าน วัด หน่วยงานทางการศึกษา และส่วนราชการ ส่งเสริมสมาชิกของทุกครอบครัวให้ได้รับการศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้มีความรู้ความสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้	กม./ชุมชน ช่วยตรวจสอบข้อมูลรายชื่อเด็กที่จะเข้าเรียนในสถานศึกษา	กม./ชุมชน ติดตามเด็กเข้าเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ	ประชากรวัยเรียนได้เข้าเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกคน	เด็ก/นักเรียนทุกคนเรียนจบตามหลักสูตร (ภาคบังคับ)	เด็ก/นักเรียนมีการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น(เพิ่มขึ้น) หรือสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข	

หน้าที 5 จาก 22

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
17	ข้อ 21 <u>บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ต้องส่งบุตรหลานทุกคน เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และประกอบอาชีพได้ โดยดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ คณะกรรมการหมู่บ้าน ต้องส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือ การจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย</u>	กม./ชุมชน ช่วยสำรวจข้อมูล เด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์ การศึกษาภาคบังคับและ เด็กที่จะศึกษาต่อ	กม./ชุมชน ร่วมกับผู้ปกครอง สนับสนุนให้บุตร-หลานศึกษา ต่อในระดับสูงขึ้น	มีนักเรียน นักศึกษาในหมู่บ้านเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งการศึกษาในระบบและ การศึกษานอกระบบ	นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความสามารถและใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ในหมู่บ้านอย่าง มีความสุข	นักเรียน นักศึกษาที่เรียน จบตามหลักสูตร/ตามเกณฑ์ สามารถสร้างอาชีพ มีรายได้ เลี้ยงตนเองและ ครอบครัวได้	
18	ข้อ 22 <u>ให้ทุกคนครอบครัวปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย เช่น หลักการใช้เหตุผล หลักการยึดเสียงข้างมาก ยอมรับฟังเสียงข้างน้อย หลักการแบ่งปันและการให้อภัย หลักการเคารพกฎหมายใช้สติในการแก้ไขปัญหา เป็นต้น</u>	ทุกคนครอบครัวล้อมใสการ ปกครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	กม.ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ทุกคนครอบครัวดำเนินชีวิต ด้วยหลักเหตุผล หลักกฎหมาย การเคารพความคิดเห็น การแบ่งปัน การให้อภัย เป็นต้น	ทุกคนครอบครัวถือปฏิบัติตาม วิถีประชาธิปไตย	ทุกคนในหมู่บ้านยึดหลัก ประชาธิปไตย เคารพกฎหมาย ในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม และหมู่บ้านประชาธิปไตย	มีการส่งเสริมและเปิดโอกาส ให้เด็กและเยาวชนเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมตาม วิถีทางระบอบประชาธิปไตย	
19	ข้อ 23 <u>จัดและส่งเสริมให้ทุกคนในหมู่บ้านได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันรวมทั้งการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและมีคุณค่า</u>	กม./ชุมชน มีการแจ้งข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็นให้ประชาชน ในหมู่บ้านทราบอยู่เสมอ	หมู่บ้านมีการจัดทำรายการ เสียงตามสายเป็นประจำทุกวัน และ กม.มีการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ เช่น ในการประชุมหมู่บ้าน/ คุ่มบ้าน	ทุกคนครอบครัวมีการติดตาม ข่าวสารทางช่องทางต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ หรือประกาศแจ้งจาก กม.และ ทางราชการ	ทุกคนครอบครัวหรือครอบครัว เป้าหมาย ได้รับข้อมูลข่าวสาร ที่จำเป็นและเกิดประโยชน์ เช่น การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ การร่วมกิจกรรม หรือเรื่อง สิทธิสวัสดิการต่างๆ เป็นต้น	หมู่บ้านมีแหล่งความรู้ เช่น ศูนย์ ICT หมู่บ้าน, อินเทอร์เน็ต ศูนย์หนังสือ/ห้องสมุด หรืออื่นๆ ที่ให้ประชาชนได้ เข้ามาศึกษาเรียนรู้	
20	ข้อ 24 <u>ส่งเสริมให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียน นิสิต นักศึกษาที่เรียนดี มีความประพฤติดีเพื่อเป็นแบบอย่าง แก่ผู้อื่น รวมทั้งให้สนับสนุนศักยภาพของเยาวชน เช่น สนับสนุนทุน วัสดุ หรือการให้คำแนะนำเพิ่มเติม</u>	กม.และผู้ปกครอง ส่งเสริม ให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาเรียนดี และมีความประพฤติดี	กม./ชุมชน/หน่วยราชการ ได้มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เช่น สนับสนุนทุน/ แนะนำ สถานศึกษาที่จะเรียนต่อ	นักเรียน นิสิต นักศึกษาทุกคน ได้รับการส่งเสริมในด้านการเรียน	นักเรียน นิสิต นักศึกษาทุกคน ที่ได้รับการสนับสนุน แล้วเรียนจบในระดับ ที่ต้องการหรือเหมาะสม	เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ในหมู่บ้านมีความประพฤติดี เชื่อฟัง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และกม.	
21	ข้อ 25 <u>ส่งเสริมสนับสนุนการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ นำเสนอผลงานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งนี้ ทุกองค์กร/กลุ่มภายในหมู่บ้าน ต้องมีเยาวชนเป็นเลขานุการ หรือผู้ช่วยเลขานุการและให้เน้นการสร้างระบบทายาท (เยาวชน) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</u>	กม./ชุมชน/หน่วยราชการ ประชุมชี้แจงส่งเสริม ประชาชนให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้/เล่าสู่ กันฟังอยู่เสมอ	หมู่บ้านมีการส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน	ในหมู่บ้านมีปราชญ์ ชาวบ้านทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้/ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	หมู่บ้านมีการถ่ายทอด หรือส่งเสริมให้เยาวชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความยั่งยืน	หมู่บ้านมีการต่อยอด และพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
22	<p>ข้อ 26 คณะกรรมการหมู่บ้านต้องสร้างกระบวนการคิดเชิงระบบ โดยต้องมีการสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง ด้วย ๔ คำถามสร้างสันติสุข ประกอบด้วย</p> <p>(1) การอธิฐานจิตที่จะทำแต่สิ่งที่เกิดประโยชน์ฯ</p> <p>(2) การมีเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการของสิ่งที่จะทำตามฯ</p> <p>(3) การกำหนดปัจจัยความสำเร็จของเป้าหมายสูงสุดฯ</p> <p>(4) วิธีดำเนินการ ฯ ต้นน้ำ(เตรียมการ/วิเคราะห์ กลางน้ำ(ดำเนินการ) ปลายน้ำ(ต่อยอดให้ยั่งยืน)</p>	<p>หมู่บ้านได้มีการใช้กระบวนการคิดเชิงระบบ ๔ คำถาม สร้างสันติสุข สร้างนวัตกรรม แก้ไขปัญหาทุกปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน</p>	<p>มีการกำหนดเป้าหมายสูงสุดของกิจกรรมที่จะดำเนินการ</p>	<p>ทุกหมู่บ้านมีการจัดทำแผนในการพัฒนาตนเอง</p>	<p>มีการวางแผนสู่ความสำเร็จ (โครงการ/กิจกรรม)</p> <p>*กิจกรรมต้นน้ำ</p> <p>*กิจกรรมกลางน้ำ</p> <p>*กิจกรรมปลายน้ำ และนำแผนสู่การปฏิบัติ</p>	<p>มีการจัดระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น</p>	
<p>หมวดที่ 4 ว่าด้วยที่ 3 รายได้สมดุล</p>							
23	<p>ข้อ 27 ให้คณะทำงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้</p>	<p>กม. มีคณะทำงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ เพื่อดำเนินการกิจ</p>	<p>มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม</p>	<p>มีคำสั่งจากนายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้</p>	<p>ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน</p>	<p>ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบและดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง</p>	
24	<p>ข้อ 28 ส่งเสริมให้ทุกครอบครัวร่วมปฏิบัติตามแนวทางการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การออม จัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนตามกิจกรรม อาชีพ พร้อมจัดทำแผนพัฒนาอาชีพนั้นๆ</p>	<p>กม. จัดให้มีการส่งเสริมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ และจัดทำแผนอาชีพ</p>	<p>จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในครัวเรือน</p>	<p>ครอบครัวที่มีรายได้(จปฐ.) เฉลี่ยต่ำกว่า 30,000 บาทต่อคนต่อปี มีแผนพัฒนาอาชีพในครัวเรือน ทุกครอบครัว</p>	<p>ราษฎรสามารถนำแผนพัฒนาอาชีพสู่การปฏิบัติ ทั้งด้านการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออม การทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น</p>	<p>ทุกครอบครัวมีเงินออม เหลือจากการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน</p>	
25	<p>ข้อ 29 ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ การประมง อาชีพเสริมอื่นตามความเหมาะสมของพื้นที่และศักยภาพภายในหมู่บ้าน เพื่อการบริโภค หรือการจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้และให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพดังกล่าวในหมู่บ้าน โดยรับซื้อสินค้าจากแต่ละครอบครัว เพื่อนำมาจำหน่ายยังร้านค้าสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน หรือจัดให้มีตลาดนัดในชุมชน หรือตลาดเซราะกราว เพื่อให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันในหมู่บ้าน หรือการรวมกลุ่มสินค้าต่างๆ ไปจำหน่ายในตลาด เสมือนมี "ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย" และให้ประสานแหล่งความรู้ และแหล่งเงินทุนต่างๆ มาสนับสนุนให้ชุมชน</p>	<p>มีการดำเนินกิจกรรม</p> <p>1. แหล่งน้ำ คือ น้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการบริโภค</p> <p>2. ตู้เย็นข้างบ้าน ATM ข้างกาย</p> <p>ในแต่ละครอบครัวในหมู่บ้าน -ตู้เย็นข้างบ้าน คือ การปลูกพืชผัก เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเอง เพื่อลดรายจ่ายจากการซื้ออาหารที่สามารถหาได้เอง</p> <p>-ATM ข้างกาย คือ การนำพืชผักหรือสัตว์เลี้ยงไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม เป็นการเพิ่มรายได้</p>	<p>มีการใช้พื้นที่บริเวณรอบบ้าน หรือที่สวน ทุ่งนา/ไร่ ดำเนินการปลูกพืชผัก และเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ฯลฯ ตามความเหมาะสม</p>	<p>ทุกครอบครัวมีแปลงปลูกหรือกระถางพืชผักสวนครัว หรือการเลี้ยงสัตว์ เช่น ปลา เป็ด ไก่ ฯลฯ</p>	<p>หมู่บ้านมีอาหารที่เพียงพอ และมีการนำผลิตผลบางส่วนไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการบริโภค</p>	<p>มีการดำเนินการต่อยอดเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ เช่น การรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตในร้านค้าหมู่บ้าน หรือตลาดนัด หรือการหาแหล่งความรู้/เงินทุน มาสนับสนุน เป็นต้น</p>	

หน้าที 7 จาก 22

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
26	ข้อ 30 รมรงค้ให้มีการจัดตั้งธนาคารหมู่บ้าน หรือกลุ่มออมทรัพย์อื่นๆ ส่งเสริมให้มีการตั้งสหกรณ์หรือร้านค้าชุมชนประจำหมู่บ้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าในราคาที่เป็นธรรม และสร้างรายได้ให้กับสมาชิกหรือครอบครัวในหมู่บ้านและให้คณะกรรมการหมู่บ้านกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ในการดำเนินการ	กม.ได้สร้างความรู้และความเข้าใจภายในหมู่บ้าน ให้เห็นความสำคัญและจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อส่วนรวม	มีการรวมกลุ่ม เช่น ธนาคารหมู่บ้าน / สหกรณ์ กลุ่มออมทรัพย์/กลุ่มอาชีพ	ในหมู่บ้านมีกลุ่มธนาคาร/สหกรณ์ ไว้บริการสมาชิกอย่างน้อย 1 กลุ่ม หรือกลุ่มอื่นๆ	ประชาชนได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่ม เช่น มีเงินออม / ปันผลในการร่วมกิจกรรมของกลุ่ม มีการแบ่งปันผลประโยชน์	มีการบริหารงานกลุ่มในรูปกรรมการ โปร่งใส และมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ	
27	ข้อ 31 ส่งเสริมให้มีอาชีพทางเลือก หรืออาชีพเสริม เพื่อยกระดับสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) อาชีพเชิงเศรษฐกิจการตลาดสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มอาชีพพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน และสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เพื่อการแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการเรียนรู้ร่วมกัน	หมู่บ้าน/ชุมชนมีวัดอุทิศในการแปรรูป หรือสร้างอาชีพทางเลือกเพื่อผลิตวัตถุดิบสู่การแปรรูปสร้างผลิตภัณฑ์	มีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปสินค้า	ในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปสินค้าอย่างน้อย 1 กลุ่ม และมีสินค้าหรือผลิตภัณฑ์เป็นเอกลักษณ์ของตนเองของหมู่บ้าน/ชุมชน	ครอบครัวหรือสมาชิกของกลุ่มมีรายได้	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการ การแปรรูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อมีการพัฒนาให้มีมาตรฐานหรือต่อยกระดับเป็นมาตรฐาน OTOP ในอนาคต	
28	ข้อ 32 ส่งเสริมให้มีการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อลดต้นทุนทางการผลิตของเกษตรกรภายในหมู่บ้าน และส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทางเลือกและพลังงานทดแทน เพื่อการใช้วัสดุที่เป็นเชื้อเพลิงอย่างคุ้มค่า	ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ และพลังงานทางเลือกในหมู่บ้าน เช่น การไถกลบ พางข้าว ปุยพืชสด/ชีวภาพ การใช้วัสดุอย่างประหยัด และคืมค่า เป็นต้น	เกษตรกรในหมู่บ้าน มีการไถกลบ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ หรือ การใช้พลังงานทางเลือก เช่น แก๊สชีวภาพ	เกษตรกรร้อยละ 60 มีการทำเกษตรอินทรีย์ วิถีชาวบ้าน และใช้พลังงานทางเลือกตามวิถีชาวบ้าน	เกษตรกรสามารถผลิตพืชผลทางเกษตรอินทรีย์ และลดต้นทุนการผลิต โดยใช้พลังงานทางเลือก	สามารถลดรายจ่ายในการทำเกษตร และมีรายได้เพิ่มขึ้น คุณภาพดินดีขึ้นสิ่งแวดล้อมสมบูรณ์	
29	ข้อ 33 ส่งเสริมและจัดให้มีศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน เพื่อการเรียนรู้และให้ราษฎรในหมู่บ้านนำไปใช้ โดยให้มีศูนย์กระจายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพ การจำหน่ายสินค้าและการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน	ในชุมชนมีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน	มีการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้พื้นที่ของเกษตรกรภายในหมู่บ้าน/ชุมชนนำมาเป็นตัวอย่าง	มีแหล่งเรียนรู้หมู่บ้านละ 1 แห่ง	มีการเรียนรู้หรือถ่ายทอดให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	ผู้ผ่านการเรียนรู้สามารถนำไปปฏิบัติด้านเศรษฐกิจพอเพียงในครัวเรือนต่อไป	
หมวดที่ 5 ว่าด้วยดีที่ 4 สุขภาพแข็งแรง							
30	ข้อ 34 ให้คณะกรรมการด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้	กม./ชุมชนมีคณะทำงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข	คณะทำงานมีการประชุมร่วมกับ กม./ชุมชน	คณะทำงานมีการประชุมร่วมกับ กม./ชุมชน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	คณะทำงานและประชาชน ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	มีการรายงานผลการดำเนินงานดีที่ 4 เป็นประจำทุกเดือน	

หน้าที 8 จาก 22

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
31	ข้อ 35 ให้หัวหน้าครอบครัวส่งเสริมให้สมาชิกออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดให้มีลานสุขภาพและให้ราษฎรรวมกลุ่มกันออกกำลังกายเป็นประจำ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้งๆ ละไม่น้อยกว่า 30 นาที และให้จัดตั้งกลุ่มออกกำลังกายอย่างน้อย 1 กลุ่ม เช่น กลุ่มส่งเสริมมวยไทยมรดกโลกและ ลานมวยไทยหรือ กายบริหาร 15 ท่าแม่ไม้มวยไทย เป็นต้น	กม./ชุมชนประชุมชี้แจง รมรงค์ ประชาสัมพันธ์ และ สนับสนุนการออกกำลังกายในหมู่บ้าน	มีกิจกรรมการออกกำลังกายที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตหรือ ออกกำลังกายตามรูปแบบ สัปดาห์ละ 3 ครั้งๆ ละ ไม่น้อยกว่า 30 นาที	ทุกครอบครัวมีการเข้าร่วม กิจกรรมออกกำลังกาย และมีกลุ่มออกกำลังกาย อย่างน้อย 1 กลุ่ม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกาย มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ขึ้น เช่น รอบเอวเกินเกณฑ์ ลดลง	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการเจ็บป่วยนอนโรงพยาบาล ลดลง	
32	ข้อ 36 ให้ผู้ประกอบการร้านค้า/แผงลอย ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายในหมู่บ้านปฏิบัติตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข และมีจิตสำนึกที่ดีต่อเพื่อนบ้านโดยผลิต จำหน่ายเฉพาะอาหารที่สะอาด มีคุณภาพ ปราศจาก สารพิษหรือสารปนเปื้อน และให้คณะกรรมการหมู่บ้าน เฝ้าระวังภัยสุขภาพจากร้านค้าแผงลอยรถเร่และหาบเร่	กม./ชุมชน มีการจัดกิจกรรม ให้ความรู้แก่ร้านค้า แผงลอย ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายในหมู่บ้าน	กม./ชุมชนร่วมตรวจแนะนำ ให้ความรู้ ร้านค้า แผงลอย ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายในหมู่บ้าน	ร้านค้า แผงลอย ในหมู่บ้าน ได้รับการตรวจแนะนำ/รับรอง มาตรฐานทุกแห่ง	ประชาชนมีพฤติกรรมเลือก บริโภคอาหารถูกโรค ถูกภัย (ลดหวาน มัน เค็ม ไม่กินดิบ)	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่เกิดโรค จากอาหาร	
33	ข้อ 37 คนในครอบครัวต้องไม่ทอดทิ้งเด็ก คนชรา ผู้ป่วย ผู้พิการ และผู้ป่วยจิตเวช	กม./ชุมชนมีข้อมูลผู้สูงอายุ ตติเตียง ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยระยะสุดท้าย ที่เป็นปัจจุบัน	กม./ชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ เยี่ยมและดูแลผู้สูงอายุตติเตียง ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยระยะสุดท้าย	ผู้สูงอายุตติเตียง ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเภท ผู้ป่วยระยะ สุดท้าย ได้รับการเยี่ยมและดูแล ทุกคน	ผู้สูงอายุตติเตียง ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเภท ผู้ป่วยระยะ สุดท้าย ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน ที่สามารถป้องกันได้	ผู้สูงอายุตติเตียง ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเภท ผู้ป่วยระยะ สุดท้าย ไม่ถูกทอดทิ้งจาก ครอบครัวและชุมชน	
34	ข้อ 38 ให้ทุกครอบครัวร่วมกิจกรรมการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านร้องขอ และให้คณะกรรมการหมู่บ้านจัดให้มีความรู้เกี่ยวกับโรคภัยสุขภาพ โดยการประสานการดำเนินการร่วมกับหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่	กม./ชุมชน มีการประชาสัมพันธ์/รณรงค์เรื่องโรค และภัยสุขภาพในชุมชน	ชุมชนมีกิจกรรม 5ป 1ช อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	ทุกครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรม การควบคุมโรคและภัย สุขภาพในหมู่บ้าน/ชุมชน (สำรวจค่า HI ไม่เกิน 10 ค่า IC =0)	ไม่มีผู้ป่วยไข้เลือดออก ในหมู่บ้าน	ไม่มีโรคระบาดในหมู่บ้าน	
35	ข้อ 39 ส่งเสริมให้ราษฎรในหมู่บ้านเข้ารับการตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นในโรงพยาบาลหรือหน่วยงานสาธารณสุขทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	กม./ชุมชน มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และสนับสนุน ให้ประชาชนเข้ารับการ ตรวจสุขภาพประจำปี	คัดกรองสุขภาพอย่างเหมาะสม เช่น ชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง วัด ความดันโลหิต ตรวจน้ำตาล ในเลือดวัดส่วนสูง วัดความดัน โลหิต ตรวจน้ำตาลในเลือด	ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ทุกคนในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้รับการตรวจสุขภาพในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (กลุ่ม เป้าหมาย คือ สุขภาพไม่ดี)	กลุ่มป่วย/กลุ่มเสี่ยง (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง) ได้รับการรักษาและ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	กลุ่มป่วย (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง) เสียชีวิตลดลง (อายุยืนยาวขึ้น)	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
หมวดที่ 6 ว่าด้วยที่ 5 สิ่งแวดล้อมสมบูรณ์							
36	ข้อ 40 ให้คณะทำงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบในหมวดนี้	กม. มีคณะทำงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข	มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะทำงานที่ถูกต้องและ	มีคำสั่งจากนายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะ ทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผล สำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบ ดำเนินการอย่างเข้มแข็ง และต่อเนื่อง	
37	ข้อ 41 ให้ราษฎรทุกคนในหมู่บ้านมีหน้าที่ดูแลรักษา ทรัพย์สินสมบัติอันเป็นสาธารณประโยชน์ และอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งมีหน้าที่อนุรักษ์ป่าและ ส่งเสริมการปลูกป่าในหมู่บ้าน โดยต้องปลูกต้นไม้ อย่างน้อย คนละ 1 ต้นต่อปีและให้ช่วยกันดูแลพัฒนา สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้าประปา เป็นต้น	หมู่บ้านมีการเฝ้าระวังรักษา ทรัพย์สินสมบัติสาธารณประโยชน์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น มีการปลูกป่า และ อนุรักษ์ป่าในหมู่บ้าน ในพื้นที่ ป่าต้นน้ำ ป่าชุมชน ป่าสาธารณะ ประโยชน์ ริมถนนในหมู่บ้าน การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการ อุปโภคบริโภคและการเกษตร	มีการทำข้อมูลแหล่งน้ำ ที่ลุ่ม ที่แล้งซ้ำซาก เส้นทาง น้ำ ความต้องการพัฒนาขยาย แหล่งน้ำ รวมทั้งข้อมูลผืนป่า หรือต้นไม้ เพื่อสร้างความสมดุล และใช้ประโยชน์	ทุกครอบครัวมีน้ำเพียงพอ ต่อการอุปโภคบริโภค	ในหมู่บ้านมีแหล่งน้ำ ที่เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร อย่างเหมาะสม	ประชาชนชนทุกครอบครัว ช่วยกันดูแลพัฒนาแหล่ง น้ำ การปลูกและอนุรักษ์ ต้นไม้/ป่าไม้ รวมทั้งดูแล สาธารณูปโภคอื่นๆ โดยมี การตั้งอาสาสมัครพิทักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม.) เพื่อรับผิดชอบช่วยเหลือ	
38	ข้อ 42 ห้ามผู้ใดบุกรุก ตัดไม้ ทำลายป่าสาธารณะ และล่าสัตว์หวงห้าม (หากหมู่บ้านไม่มีป่าให้ถือว่า มีผลการดำเนินงานหรือ เปรียบเทียบทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น แหล่งน้ำ ต้นไม้ ริมถนนในหมู่บ้าน แทน) ป่าต้นน้ำ กับป่าชุมชน	กม. มีการดูแลป้องกัน ป่าไม่ให้มีการบุกรุก ตัดไม้ ทำลาย ป่าสาธารณะและสัตว์ หวงห้าม	มีการทำป้ายหรือประกาศ ห้ามหรือรณรงค์ หรือประชุม แจ้งเตือนประชาชนให้ช่วย กันดูแลรักษา	ประชาชนทุกคน/ทุกครัวเรือน ให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวัง ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า ป่าสาธารณะ สัตว์ป่า และ ไม่มีผู้กระทำความผิดกฎหมาย	ต้นไม้ ป่าไม้ ป่าสาธารณะ ที่สาธารณะ หรือสัตว์ป่า ของหมู่บ้านยังคงสภาพที่ดี ไม่ถูกทำลาย โดยหมู่บ้าน มีการดูแลและพัฒนาให้ดีขึ้น	หมู่บ้านจัดให้มีการ ปลูกต้นไม้และปลูกป่าเพิ่ม ขึ้นเป็นประจำทุกโอกาส เช่น วันสำคัญ หรือ ในทุกฤดูฝน	
39	ข้อ 43 ให้ทุกครอบครัวรักษาความสะอาดและจัดทำ ภูมิทัศน์ในบริเวณบ้านพักอาศัยของตนเองให้น่าอยู่และ ให้ทุกหมู่บ้านจัดกิจกรรมทำความสะอาดและพัฒนา หมู่บ้านเป็นประจำ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	หมู่บ้านมีกิจกรรมทำความสะอาดหมู่บ้าน Big Cleaning Day อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และมีการแบ่งพื้นที่หรือคุ่ม บ้านรับผิดชอบ	ทุกคุ่มบ้านจัดภูมิทัศน์พัฒนา หน้าที่ตนเอง อย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	ทุกครอบครัวรักษาความ สะอาดและดูแลบ้านเรือน ของตนเองให้สะอาดสวยงาม ถูกสุขลักษณะเป็นประจำ ทุกวัน	หมู่บ้านมีความน่าอยู่ ภูมิทัศน์สวยงามน่าอยู่อาศัย ปลอดภัยและวิถีชีวิตกรุ่งรัง	ประชาชนในหมู่บ้านมี สุขนิสัยรักความสะอาด และร่วมกันทำกิจกรรม อยู่เสมอเป็นประจำ	
40	ข้อ 44 ให้ทุกครอบครัวมีหน้าที่คัดแยกขยะในครัวเรือน ก่อนนำไปทิ้ง และให้ทิ้งขยะในพื้นที่ที่กำหนดให้ทั้งหมดนั้น	กม. ประกาศ รมรงค์ให้ความรู้ และนำพาประชาชนจัดการ กับปัญหาขยะเป็นประจำ	มีกิจกรรมการคัดแยกขยะ เช่น การทำพอยท์ น้ำหมักชีวภาพ ธนาคารขยะรีไซเคิล ผ้าป่าขยะรีไซเคิล สิ่งประดิษฐ์ จากขยะรีไซเคิล การรวบรวม ขยะอันตราย ฯลฯ	ทุกครัวเรือนมีการคัดแยก ขยะและกิจกรรมจัดการ ขยะทุกวัน	ประชาชนทุกคน ทุกครัวเรือน มีวินัยในการจัดการขยะ ของตนเอง	สังคมมีความสะอาด ปราศจากเชื้อโรค หมู่บ้าน น่าอยู่น่ามอง	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
41	ข้อ 45 ห้ามผู้ใดก่อกมลพิษทางเสียง ทางอากาศ ทางน้ำ ทางกลิ่น หรือทางอื่นฯ อันเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น และห้ามราษฎรในหมู่บ้านทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในที่หรือทางสาธารณะ หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสวัสดิภาพและภัยอันตรายอื่นๆ	กม.มีการประกาศ แจ้งเตือน ทำความเข้าใจกับประชาชน ป้องกันการก่อกมลพิษหรือห้ามก่อสร้างที่เป็นอันตรายในหมู่บ้าน	มีการจัดทำป้ายแจ้งเตือน มีประกาศแจ้งเตือน ข้อห้ามหรือวิธีการใดๆ ให้ประชาชนทราบและปฏิบัติร่วมกันทั้งประชาชนในและนอกหมู่บ้าน	ทุกครอบครัวให้ความร่วมมือ	ในหมู่บ้านไม่มีความเสี่ยงจากมลพิษหรืออันตรายต่างๆ จากเหตุทางกลิ่น เสียง อากาศ น้ำ สิ่งปฏิกูลฯลฯ	หมู่บ้านมีความสะอาด และสภาพแวดล้อมดี เพราะประชาชนช่วยกันดูแล และปฏิบัติตาม	
หมวดที่ 7 ว่าด้วยดีที่ 6 สังคมอบอุ่น							
42	ข้อ 46 ให้คณะทำงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และคณะทำงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้	กม. มีคณะทำงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อดำเนินการกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบ และดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	
43	ข้อ 47 ให้มีศูนย์วิจัยเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจสร้างพลังยึดเหนี่ยวจิตใจคนในหมู่บ้านให้เป็นหนึ่งเดียว	กม.ค้นหา สร้างหรือกำหนด สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนในหมู่บ้าน เช่น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระผู้อาวุโสที่ลูกหลานเคารพบูชา เป็นต้น	มีสถานที่หรือกิจกรรมเพื่อเป็นศูนย์พลังยึดเหนี่ยวจิตใจเป็นประจำ เช่น การไหว้พระ ศาลปูตา ประเพณีโขนตา หรือการสักการะใดๆ ที่เกิดจิตศรัทธาเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนในหมู่บ้าน	ทุกครอบครัวเข้าร่วม กิจกรรมหรือให้ความเคารพเชื่อถือศรัทธา เพื่อเป็นศิริมงคลของตนและครอบครัว	ในหมู่บ้านประชาชนมีความรักและเคารพกันด้วยสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจเดียวกัน	กม. ได้ส่งเสริมให้เด็กเยาวชน เข้ามาร่วมกิจกรรมและสานต่อการสร้างศูนย์พลังยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	
44	ข้อ 48 ส่งเสริมให้เกิดความรัก ความอบอุ่น สร้างสายใยรักในครอบครัว โดยคณะกรรมการหมู่บ้านจัดให้ราษฎรแต่ละครอบครัวได้มีการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน และมีส่วนร่วมในงานประเพณี วันสำคัญต่างๆ	หมู่บ้านมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เพื่อสร้างความสามัคคี ความรัก ความอบอุ่นในหมู่บ้านเป็นประจำ	กม.มีการประชุมเพื่อเตรียมและจัดงานประเพณีสำคัญ เช่น สงกรานต์/วันพ่อ/วันแม่ และวันตามประเพณีท้องถิ่น การผูกเสี่ยว ผูกมิตร สร้างความร่วมมือร่วมใจ	สมาชิกทุกคนในครอบครัว มีการร่วมกันจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆของชุมชนหมู่บ้าน	ทุกคนในหมู่บ้านเกิดความรัก ความสามัคคีกันมากขึ้น เช่น ร่วมกันทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในประเพณีต่างๆ	มีการพัฒนาหรือเชื่อมต่อกิจกรรมกับหมู่บ้านอื่นๆ อบอุ่น/ส่วนราชการ เพื่อสืบสานและถ่ายทอดสู่ลูกหลาน	
45	ข้อ 49 ส่งเสริมให้สมาชิกทุกครอบครัวถือศีลปฏิบัติตามข้อกำหนดแต่ละศาสนา และต้องเคารพกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด หากปฏิบัติได้ จะได้รับการยกย่อง เป็นคนดี ศรีหมู่บ้าน	มีการรณรงค์และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเคารพและปฏิบัติตามหลักศีลธรรมและกฎหมายอยู่เสมอ	กม. มีการประชาสัมพันธ์หรือชี้แจงในทุกโอกาสหรือทุกเวทีเพื่อส่งเสริมการรักษาศีล และปฏิบัติตามกฎหมายหรือการทำกิจกรรมร่วมกัน	สมาชิกครอบครัวมีการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ มีการเคารพกฎหมายของหมู่บ้านมากขึ้น	ไม่มีผู้ประพฤติผิดกฎหมาย และหลักศีลธรรมอันดีงาม เช่น ลักปล้นชิงวิ่งราวทรัพย์ ฆ่า/ทำร้ายร่างกาย/ผิดในกาม ยาเสพติด/การพนัน เป็นต้น	หมู่บ้านมีการเสริมสร้างคนดีให้ครบทุกครอบครัว และยกย่องเป็นครอบครัวคนดีศรีหมู่บ้าน	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
46	ข้อ 50 สนับสนุนให้ทุกครอบครัวได้ตระหนัก ควบคุม ดูแลและจำกัดเวลาการใช้คอมพิวเตอร์และสื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตในหมู่บ้านด้วย หากไม่ปฏิบัติตาม ผู้ปกครองและผู้ประกอบการต้องได้รับการตักเตือน และถูกลงโทษตามธรรมนูญของหมู่บ้าน โดยคณะทำงานรับผิดชอบในหมวดนี้กำกับดูแล แนะนำ และให้คำปรึกษา	หมู่บ้านให้ความสำคัญกับการดูแลบุตรหลานในการใช้เครื่องมือสื่อสาร/โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง	กม.ชี้แจงสร้างความเข้าใจให้ทุกครอบครัว/ตัวแทนหมู่บ้านตรวจสอบ ให้คำแนะนำกำกับดูแลบุตรหลานของตนเองอยู่เสมอ	ในหมู่บ้านไม่มีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการสื่อสารออนไลน์ และหากมีร้านเกม ในหมู่บ้านมีการปฏิบัติตามกฎหมายกำหนด	เด็กเยาวชนนักเรียนนักศึกษา ในหมู่บ้านทุกคนใช้โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อออนไลน์ต่างๆ อย่างถูกต้อง (โดยผู้ปกครองให้การรับรอง)	ผู้ปกครอง เด็ก เยาวชน แต่ละครอบครัวมีการสื่อสารกันอย่างเหมาะสม และนำสื่อออนไลน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนและการดำเนินชีวิต	
47	ข้อ 51 เสริมสร้างและสนับสนุนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี ที่ดีงามของหมู่บ้าน/ชุมชน	กม. มีการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม/ประเพณีของหมู่บ้าน/ชุมชน	การจัดกิจกรรมหรืองานประเพณี มีการกำหนดอัตลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงจารีตประเพณีที่หมู่บ้าน/ชุมชนได้ยึดถือปฏิบัติที่ดีงาม เช่นการแต่งกายด้วยผ้าไทย พื้นบ้าน หรืองานประเพณี ประจำหมู่บ้านหรือประจำถิ่น	ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจารีตประเพณีของตนเอง อย่างน้อย 1 อย่าง เช่น เสื้อผ้าแต่งกาย การจัดงานประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ที่คนทั่วไปรู้จัก	ทุกครอบครัวรู้สึกเป็นเจ้าของอัตลักษณ์ และร่วมสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาอัตลักษณ์ของหมู่บ้าน	การดำเนินกิจกรรมดังกล่าว กม.จัดให้ผู้อาวุโส ผู้นำ เด็กและเยาวชน มีส่วนร่วมกันดำเนินการทุกครั้ง	
48	ข้อ 52 ส่งเสริมให้ทุกครอบครัวมีความรักความสามัคคี เอื้ออาทร และมีจิตสาธารณะในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน และห้ามกระทำความรุนแรงต่อเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ หากผู้ใดกระทำความรุนแรงให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ห้ามปรามและว่ากล่าวตักเตือน หากกระทำความผิดอีกให้ผู้เสียหาย หรือผู้ใหญ่บ้านดำเนินการแจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมาย และให้ กม. ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ในเบื้องต้นแก่ผู้เสียหาย	กม. เป็นผู้นำในการสร้างความสามัคคี เอื้ออาทร และสร้างจิตสาธารณะ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน	กม. มีการสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในการดูแลช่วยเหลือกัน โดยมีการจัดตั้งกลุ่มหรืออาสาสมัคร ได้แก่ สมาชิกอาสาภาค ชคบ. อปพร. อส.สำรอง ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือดูแลกัน	ทุกครอบครัวมีส่วนร่วม และมีตัวแทนเป็นอาสาสมัครต่างๆ และร่วมภารกิจนั้นๆ เป็นอย่างดี	เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือด้อยโอกาส ได้รับการดูแลเอาใจใส่ทุกคน และมีความสุขในการดำเนินชีวิต	กม. มีการติดต่อประสานกับ อปท. ส่วนราชการ องค์กรการกุศล ฯลฯ ในการจัดสวัสดิการ หรือส่งเสริมความเป็นอยู่ หรือการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ที่ยังพึ่งตนเองไม่ได้	
49	ข้อ 53 ส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบทุกคนเข้าสู่ระบบประกันสังคม (ม. 40) เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง และส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมทุกด้าน	มีการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงหลักประกันสังคม (ม.40) และเข้าถึงสวัสดิการชุมชนเสี่ยงตามสาย / แผ่นพับประชาสัมพันธ์	มีการสำรวจข้อมูลผู้ประกันตน (ม.40) และสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ในหมู่บ้านทุกครัวเรือน	มีการจัดทำข้อมูลผู้เข้าถึงหลักประกันสังคม (ม.40) และข้อมูลสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน	ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนในครัวเรือนเข้าถึงระบบประกันสังคม ตาม ม.40หรือเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน	สมาชิกทุกคนในได้รับการคุ้มครองและเข้าถึงระบบประกันสังคมตาม ม.40หรือเข้าถึงกองทุนสวัสดิการชุมชน	
50	ข้อ 54 ส่งเสริมให้ทุกครอบครัวได้เรียนรู้และดำเนินชีวิตโดยยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” และมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือน (family Plan)	กม. และทุกครอบครัวรู้จักและเข้าใจพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” คือพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พร้อมมีความรู้และคุณธรรม	กม.ได้ส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตทุกๆ เรื่อง	มีการทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือน (family Plan) กับครอบครัวพิเศษ เช่น ยากจนมาก มีปัญหาภาค โดยเฉพาะผู้พิการ ผู้ด้อยค่า ผู้ป่วยจิตเวช เป็นต้น	เมื่อนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทำ family Plan แล้ว ทุกครอบครัวโดยเฉพาะครอบครัวพิเศษ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	หมู่บ้านได้ส่งเสริมและนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการทำ family Plan มาใช้ควบคู่กันในการแก้ไขและพัฒนาหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
51	ข้อ 55 สนับสนุนให้คนในหมู่บ้านให้ความเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส และคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างเคร่งครัด	กม. ส่งเสริมและการถือปฏิบัติตามวัฒนธรรมการไหว้และการเคารพเชื่อฟังกันของคนในหมู่บ้าน	กม. จัดให้มีการแสดงความกตัญญูและใช้เหตุผลในการทำงานโดยมีผู้อาวุโสให้คำปรึกษาพร้อมใช้/มีมติส่วนรวมในการดำเนินการ	ประชาชนทุกคนรอบครัวมีความเคารพในมติหรือข้อกำหนดของ กม. ที่เป็นประโยชน์และชอบด้วยกฎหมาย	กม. และผู้อาวุโส ได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชน	เด็ก เยาวชน หรือผู้อาวุโส น้อย ให้ความเคารพต่อผู้อาวุโสและรับฟังคำแนะนำและปฏิบัติตามสิ่งที่ดีโดยไม่ก้าวร้าวหรือดูหมิ่น	
52	ข้อ 56 ให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทรต่อกันของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน	มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับชาติ/ศาสนา/พระมหากษัตริย์ ประเพณีเสียงตามสายและวิทยุชุมชนให้ประชาชนรับทราบอยู่เป็นประจำ	จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรักชาติและรักท้องถิ่นเป็นประจำทุกเดือนอย่างน้อย 2 ครั้งต่อเดือน เปิดเพลงผ่านเสียงตามสายที่เกี่ยวข้องกับประเพณีที่ด้งามเป็นประจำ	รณรงค์ให้เด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรม ประเพณีที่ด้งามทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม	สนับสนุนให้เด็กและเยาวชน แสดงความสามารถที่แสดงออกทางวัฒนธรรมที่ด้งามและจัดให้มีกิจกรรมที่ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีการแข่งขันเอื้ออาทร ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน	เด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านการทำประโยชน์สาธารณะและการมอบสิ่งของให้แก่ผู้ยากไร้ในชุมชน/หมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	

หมวดที่ 8 ว่าด้วยที่ 7 หลุดพ้นอาชญากรรม

53	ข้อ 57 ให้คณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในหมวดนี้	กม. มีคณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อดำเนินภารกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านและคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงานและคณะทำงาน รับผิดชอบและดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	
54	ข้อ 58 ให้สมาชิกทุกคนรอบครัว มีหน้าที่ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายและธรรมนูญนี้ และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเลือก/เลือกตั้ง ทุกระดับ	ประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน เลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	กม. และสมาชิกทุกคนรอบครัว และใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน ร่วมกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยอยู่เสมอ	ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกคน เว้นมีเหตุจำเป็นตามกฎหมายกำหนด และไม่มีผู้ซื้อสิทธิ์ขายเสียงในหมู่บ้าน	ประชาชนทุกคนเคารพและปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย โดยมีผู้สมัครเป็นเครือข่าย ชาว กกต. ประจำหมู่บ้าน	ไม่มีผู้ใดฝ่าฝืนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	
55	ข้อ 59 ในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือภัยตามธรรมชาติ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ร่วมกับราชการในหมู่บ้านระงับเหตุ ยับยั้ง แก้ไขบรรเทาเหตุในเบื้องต้น ที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นว่าอยู่ในขีดความสามารถที่ทำได้ เมื่อได้ดำเนินการแล้ว หากเห็นว่าผู้ได้รับความเสียหายหรือเดือดร้อนจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการหมู่บ้านแจ้งผู้ใหญ่บ้านและประสานกำนัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอำเภอ เพื่อเข้ามาตรวจสอบและช่วยเหลือตามระเบียบของทางราชการ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือการดำเนินการอย่างสุดขีดความสามารถ และรับผิดชอบการตรวจสอบและประชุมประชาคมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอำเภอเพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการกำหนด	ในหมู่บ้านมีการจัดทำระบบบริหารจัดการ ป้องกัน ระงับ ยับยั้ง ช่วยเหลือ เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติ	ก่อนเกิด - กม. มีการประกาศแจ้งเตือนให้ทราบ ระหว่างเกิด - กม. จัดชุดช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ (โดยใช้งบประมาณที่พึ่งพาตนเอง) และแจ้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาช่วยระงับเหตุ หลังเกิดเหตุ - กม. รายงานหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือตามระเบียบต่อไป เช่น แจ้งกำนัน /อปท./อำเภอ	ประชาชนทุกคนรอบครัวสามารถฝ่าระงับยับยั้งปัญหาภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ เมื่อเกิดเหตุ ได้รับการช่วยเหลือระงับภัยได้ทันท่วงที และหลังเกิดภัยได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบของทางราชการ	ประชาชนทุกคนรอบครัวในหมู่บ้าน/ชุมชน มีความปลอดภัยจากปัญหาการเกิดภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ	ในหมู่บ้านมีแผนการปฏิบัติที่สามารถป้องกัน ระงับ ยับยั้ง ช่วยเหลือ ด้วยการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
56	ข้อ 60 ห้ามผู้ใดถมดิน หรือปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นอันเป็นการก่อผลกระทบหรือความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นหรือแก่ส่วนรวม เช่น การถมดินสูงกว่าที่ควรทำให้ขัดขวางทางระบายน้ำ ก่อให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่หรือบ้านเรือนผู้อื่น หรือการถมดินหรือก่อสร้างอาคารกีดขวางทางสาธารณะและการสัญจรปกติของราษฎร รวมทั้งการดำเนินการอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสวัสดิภาพและภัยอันตรายอื่นๆ	หมู่บ้านมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันในการรักษาสภาพภูมิประเทศในหมู่บ้าน /ชุมชน	มอบหมายภารกิจให้ กม./ชรบ./ชคป./ฉก.ต. คอยสอดส่องดูแล ตรวจสอบไม่ให้เกิดการกระทำผิดต่อธรรมนูญหมู่บ้าน	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือในข้อตกลงที่เข้าร่วมกันเรื่องการถมดิน/สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสวัสดิภาพและภัยอันตรายอื่นๆ	ในหมู่บ้านไม่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำผิดตามธรรมนูญหมู่บ้าน เรื่อง การถมดิน/ สร้างสิ่งปลูกสร้าง	มีการแก้ไขปัญหาการถมดิน/สร้างสิ่งปลูกสร้างโดยข้อตกลงที่ประชาชนในหมู่บ้านทำร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน	
57	ข้อ 61 ให้มีการจัดตั้งชุดรักษาความปลอดภัยประจำหมู่บ้าน(ชรบ.) หรือชุดคุ้มครองหมู่บ้าน(ชคป.) เพื่อทำหน้าที่เวรยามประจำหมู่บ้านและช่วยเหลือคณะกรรมการหมู่บ้าน ตรวจสอบตรา หรือระงับเหตุต่างๆ	หมู่บ้าน/ชุมชนมีระบบรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน	มีการจัดตั้ง ชุด ชคป. ชรบ ฉก.ต.เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย	ในหมู่บ้านมีผู้เข้าร่วมอบรม มีคำสั่งจัดตั้ง ชุด ชรบ./ชคป. ครบตามจำนวนเกณฑ์ที่กำหนด	หมู่บ้านมีความปลอดภัยจากการปฏิบัติหน้าที่ของชุด ชคป./ชรบ.	ประชาชนสามารถดูแลความปลอดภัยของหมู่บ้านชุมชนของตนเองได้	
58	ข้อ 62 ผู้ใดในฐานะเป็นเจ้าของบ้าน หรือเป็นเจ้าของมือ หรือผู้เล่น จัดให้มีการเล่นการพนันหรือร่วมเล่นการพนันไม่ว่ากรณีใดๆภายในหมู่บ้าน จะถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน ผู้ใดกระทำการฝ่าฝืน ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้าน จำนวนไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร และให้แจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมาย	หมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การห้ามให้มีการเล่นการพนันในหมู่บ้าน	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้ามในการไม่ให้เล่นการพนันในหมู่บ้าน	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตาม	ในหมู่บ้านไม่มีปัญหาในเรื่องการพนันที่ขัดต่อกฎหมายและธรรมนูญหมู่บ้าน	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ปัญหาเรื่อง การพนัน ได้ด้วยตนเอง	
59	ข้อ 63 ผู้ใด ยุยงส่งเสริม สนับสนุนหรือเป็นตัวการก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทในหมู่บ้านหรือระหว่างหมู่บ้าน ที่เป็นการก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือเป็นภัยอันตรายแก่ราษฎรในหมู่บ้าน หากฝ่าฝืนต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้าน ฯลฯ	หมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การก่อเหตุทะเลาะวิวาทสร้างความไม่สงบเรียบร้อย	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้ามในการไม่ให้มีการ ก่อการทะเลาะวิวาทสร้างความไม่สงบเรียบร้อย	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด	ประชาชนในหมู่บ้านเข้าใจในการปฏิบัติตามมติข้อตกลงในที่ประชุม	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องทะเลาะวิวาท ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยได้ด้วยตนเอง	
60	ข้อ 64 ผู้ใดกระทำการหรือก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทในงานมหรสพ งานประเพณีที่สำคัญของหมู่บ้าน หากการทะเลาะวิวาทนั้นทำให้การจัดงานไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้จนเสร็จงาน ผู้ที่ทำการวิวาทและผู้ให้การสนับสนุนการกระทำจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายจัดงานให้แก่หมู่บ้านหรือเจ้าภาพผู้จัดงานและต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้านจำนวนไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร	หมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การทะเลาะวิวาทในงานมหรสพ งานประเพณี	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้ามและโทษตามธรรมนูญที่กำหนดให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบ	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาในเรื่อง การทะเลาะวิวาทในงานมหรสพ งานประเพณี	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาเรื่อง ทะเลาะวิวาท งานมหรสพ งานประเพณี ด้วยตนเอง	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
61	ข้อ 65 ราษฎรทุกคนในหมู่บ้านมีหน้าที่แจ้งข้อมูลข่าวสารและแจ้งเบาะแสในกรณีพบเห็นการกระทำผิดหรือมีสิ่งผิดกฎหมาย ยาเสพติด ในหมู่บ้าน เพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน โดยให้แจ้งคณะกรรมการหมู่บ้านหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทราบโดยทันที โดยจัดให้มีระบบการคัดกรองทางสังคมเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ประกอบด้วย (1) ผู้เสพยาเสพติด (2) ผู้ติดยาเสพติด (3) ผู้ค้ายาเสพติด (4) แหล่งพักหรือทางผ่านของยาเสพติด ฯลฯ และคนในหมู่บ้านทุกคนจะต้องไม่มีปีศาจสีม่วงจากการเสพยาเสพติด ให้ทุกหมู่บ้านตั้งชุดคุ้มครองหมู่บ้าน(ชคบ.)และทุกตำบลจัดตั้งชุดเฉพาะกิจตำบลให้มีประสิทธิภาพโดยชุดคุ้มครองหมู่บ้านให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าชุด ชุดเฉพาะกิจตำบลให้กำนัน เป็นหัวหน้าชุดตำบล	ในหมู่บ้านมีระบบการเฝ้าระวัง ป้องปรามผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอยู่เสมอ	มีการตั้งชุดคุ้มครองหมู่บ้าน เฝ้าตรวจตราและป้องปราม เช่น มีการอยู่เวรยามเป็นประจำ มีการตรวจหาสารเสพติด ในปัสสาวะกลุ่มเสี่ยง เป็นระยะ และหากพบผู้เสพยาเสพติด กระบวนการบำบัด	ประชาชนทุกคน/ทุกครอบครัว ให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด เช่น ให้ความร่วมมือในการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะ การอยู่เวรยาม หรือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น	ในหมู่บ้านไม่มีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น ไม่มีผู้ค้า ไม่มีผู้ผลิต/ผู้ครอบครอง ไม่มีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (ไม่มีสารเสพติดในปัสสาวะ/สีม่วง)	เป็นหมู่บ้านสีขาว ปลอดภัยอย่างยั่งยืน	
62	ข้อ 66 ผู้ใดเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในฐานะเป็นผู้เสพ ผู้ค้า ผู้จำหน่าย หรือเคยเสพยาและเข้ารับการบำบัดแล้ว ยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดอีก ให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ให้คำแนะนำตักเตือนและแจ้งเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านจะพิจารณาเห็นสมควร	หมู่บ้านมีวิธีหรือมาตรการ ดำเนินการกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	หากมีผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้ครอบครอง ผู้เสพ ผู้ติดยา ในหมู่บ้าน กม.ได้ เข้าไปแนะนำตักเตือนและแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบเพื่อดำเนินการ	หากผู้กระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีการจัดการหรือดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย และธรรมนูญหมู่บ้านทุกราย	ในหมู่บ้านไม่มีผู้กระทำความผิด ในฐานผู้ผลิต/ค้า/ครอบครอง/เสพและติดยาเสพติด	หมู่บ้านสามารถแก้ไข และป้องกันปัญหา ยาเสพติดได้ด้วยตนเอง อย่างยั่งยืน	
63	ข้อ 67 ใ้งดการแจกจ่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และห้ามเล่นการพนันในงานศพ งานบวชและงานสำคัญทางศาสนา ผู้ใดกระทำความผิดให้มีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร	ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และห้ามเล่นการพนันในงานศพ งานบวช/วันสำคัญทางศาสนา	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้าม บทลงโทษตามธรรมนูญหมู่บ้านที่กำหนดให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ทราบ ทำบันทึกข้อตกลงไว้เป็นหลักฐาน	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาในเรื่อง การดื่มแอลกอฮอล์และห้ามเล่นการพนันในงานศพ งานบวช /วันสำคัญทางศาสนา	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหา เรื่อง การดื่มแอลกอฮอล์ และห้ามเล่นการพนันในงานศพ งานบวชได้ด้วยตนเอง	
64	ข้อ 68 ห้ามผู้ใดยิงปืนหรือจุดปะทัดหรือดอกไม้เพลิง โดยไม่มีเหตุอันควร ในหมู่บ้าน ชุมชนหรือสาธารณะสถาน ซึ่งราษฎรได้ใช้ในการจัดกิจกรรมของหมู่บ้าน ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน หากฝ่าฝืนต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้านจำนวนไม่เกิน 1,000 บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร หรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย	ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การห้ามยิงปืนหรือจุดดอกไม้เพลิง ในชุมชน หรือ สาธารณะสถาน	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้าม บทลงโทษ ตามธรรมนูญหมู่บ้านที่กำหนดให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนทราบ	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด /ตระหนักถึงภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำข้างตน	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาในเรื่อง การยิงปืนหรือจุดดอกไม้เพลิง ในชุมชน หรือ สาธารณะสถาน	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหา เรื่อง การยิงปืนหรือจุดดอกไม้เพลิง ในชุมชน หรือ สาธารณะสถาน ได้ด้วยตนเอง /มีความปลอดภัย	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
65	ข้อ 69 ห้ามผู้ใดขับรถเร็ว ส่งเสียงดัง นำหวาดเสียวหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายกับราษฎรในหมู่บ้าน ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน หากฝ่าฝืนต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้านจำนวนไม่เกิน 1,000 บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร	ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การห้ามขับรถเร็ว ส่งเสียงดัง นำหวาดเสียว ก่อความเดือดร้อนรำคาญหรืออาจก่อให้เกิดอันตราย	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้าม บทลงโทษ ตามธรรมนูญหมู่บ้านที่กำหนดให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนทราบ /ทำบันทึกข้อตกลงเป็นหลักฐาน ข้อมูลผู้มีพฤติกรรมเสี่ยง	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาข้อร้องเรียนในเรื่อง ขับรถเร็ว ส่งเสียงดัง นำหวาดเสียว ก่อความเดือดร้อนรำคาญ	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ปัญหาเรื่อง การขับรถเร็ว ส่งเสียงดัง นำหวาดเสียว ก่อความเดือดร้อนรำคาญได้ด้วยตนเอง	
66	ข้อ 70 ผู้ใดดูหมิ่นหรือทำร้าย เจ้าพนักงาน เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยขณะปฏิบัติหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ ภายในหมู่บ้านจะมีโทษ ว่ากล่าวตักเตือนทำทัณฑ์บนและต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้านจำนวนไม่เกิน 1,000 บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร	ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การดูหมิ่นหรือทำร้าย เจ้าพนักงาน กม. ผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยขณะปฏิบัติหน้าที่	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้าม บทลงโทษของผู้ฝ่าฝืน ตามธรรมนูญหมู่บ้านที่กำหนดให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบ	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาข้อร้องเรียนในเรื่อง การดูหมิ่น ทำร้ายเจ้าหน้าที่ขณะปฏิบัติหน้าที่	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ปัญหาเรื่อง การดูหมิ่น/ทำร้ายเจ้าพนักงานขณะปฏิบัติหน้าที่ ได้ด้วยตนเอง	
67	ข้อ 71 ห้ามผู้ประกอบการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรภายในเขตชุมชนของหมู่บ้าน หรือ ขุดดิน หรือทำการบรรทุกดิน ฝังผ่านในเขตชุมชนของหมู่บ้าน <u>อันก่อให้เกิดเสียงดังก่อความรำคาญ หรือกีดขวางความสะดวก</u> ในระหว่างเวลา 18.00-06.00 น. ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้าน ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้านจำนวนไม่เกิน 1,000 บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร	ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การห้ามผู้ประกอบการใช้เครื่องมือเครื่องจักรภายในหมู่บ้าน/ชุมชน อันก่อให้เกิดเสียงดัง ก่อความรำคาญ หรือกีดขวางความสะดวก	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้าม บทลงโทษของผู้ฝ่าฝืน ตามธรรมนูญหมู่บ้านที่กำหนดให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบ	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาข้อร้องเรียนในเรื่อง การใช้เครื่องจักรในเขตชุมชน/หมู่บ้านอันเป็นสิ่งกีดขวางความสะดวกและความรำคาญ	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาเรื่อง การใช้เครื่องจักรในเขตชุมชนของหมู่บ้าน/ชุมชน ได้ด้วยตนเอง โดยช่วยกันสอดส่องดูแล	
68	ข้อ 72 ห้ามผู้ใดเข้ามาเรียไรในหมู่บ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด หากมีการเรียไรจะต้องแจ้ง กม.หรือผู้ใหญ่บ้านทุกครั้ง ผู้ใดฝ่าฝืนให้คณะกรรมการหมู่บ้านว่ากล่าวตักเตือน หากยังกระทำผิดอีกให้แจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย	ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การเรียไรในหมู่บ้านโดยไม่ได้รับอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด	มีการประชุมชี้แจงข้อปฏิบัติ และหากมีการเรียไรจะต้องแจ้ง กม.หรือผู้ใหญ่บ้านทุกครั้ง	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเข้ามาให้ความร่วมมือทุกครอบครัวในการปฏิบัติร่วมกันในเรื่อง การเรียไรโดยผิดกฎหมาย	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาข้อร้องเรียนในเรื่อง การเรียไรโดยผิดกฎหมาย	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถแก้ไขปัญหาเรื่อง การเรียไรโดยผิดกฎหมาย ได้ด้วยตนเอง	
69	ข้อ 73 ห้ามมิให้ผู้ประกอบการจำจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่นักเรียน และบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์หากฝ่าฝืนจะถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของหมู่บ้านและต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้านจำนวนไม่เกิน 1,000 บาทหรือตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร	หมู่บ้าน/ชุมชนมีการกำหนดข้อห้ามในเรื่อง การจำหน่ายสุราให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี	มีการประชุมชี้แจง ข้อห้าม บทลงโทษของผู้ฝ่าฝืน ตามธรรมนูญหมู่บ้านที่กำหนดให้ประชาชนและผู้ประกอบการทราบ เช่น ให้ความรู้ โทษ พิษ ภัยของสุรา	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนและผู้ประกอบการให้ความร่วมมือเข้าประชุมรับฟังและปฏิบัติตามในข้อตกลงที่กำหนด	หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีปัญหาข้อร้องเรียนในเรื่อง การจำหน่ายแอลกอฮอล์โดยผิดกฎหมาย	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถแก้ไขปัญหาเรื่อง การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กเรียนอายุต่ำกว่า 20 ปี ได้อย่างยั่งยืน	

ที่	ธรรมเนียมหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
70	ข้อ 74 คณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่สอดส่องดูแลให้ มีการมีว้สมของเด็กเยาวชนนักเรียน นักศึกษาในร้านเกมส์ ภายในหมู่บ้าน ซึ่งมีพฤติกรรมขัดต่อความสงบเรียบร้อย ของหมู่บ้าน ชุมชน หรือมีพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และกฎหมายบ้านเมือง ผู้ใดฝ่าฝืนจะถือเป็นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ร้านเกมส์ ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ว่ากล่าวตักเตือน หากมีการฝ่าฝืนอีกจะถือ เป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรม อันดีของหมู่บ้าน ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนฯ หมู่บ้าน จำนวนไม่เกิน 1,000 บาท ฯลฯ	หมู่บ้าน/ชุมชน มีการมอบ หมายภารกิจ เรื่องการสอด ส่องดูแลให้มีการมีว้สมของ เด็กเยาวชนในร้านเกมส์ ภายในหมู่บ้าน ให้ กม.รับ ผิดชอบ	มีการจัดทำแผนการออก ตรวจ ของ กม.เช่น ตรวจ เดือนละ 4-5 ครั้ง กำหนดวัน เวลาให้ชัดเจน	ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้ประกอบการร้านเกมส์ให้ ความร่วมมือกับการปฏิบัติ หน้าที่ของ กม./ชคบ.	ผู้ประกอบการร้านเกมส์ ปฏิบัติตามที่ กม.แนะนำ และปัญหากลุ่มวัยรุ่นที่มีว้สม ในหมู่บ้านไม่มี	ในหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถ แก้ปัญหาเรื่อง การมีว้สม ของกลุ่มวัยรุ่น ในร้านเกมส์ ได้ด้วยตนเอง	
หมวดที่ 9 ว่าด้วยที่ 8 กองทุนพึ่งพาตนเอง							
71	ข้อ 75 ให้คณะทำงานด้านอำนาจการ เป็นเจ้าภาพ รับผิดชอบหลักในหมวดนี้	กม. มีคณะทำงานด้าน อำนาจการ เพื่อดำเนินภารกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะทำงานที่ถูกต้องและ เหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะ ทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผล สำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบ และดำเนินการกิจอย่าง เข้มแข็งและต่อเนื่อง	
72	ข้อ 76 หมู่บ้านต้องทำการจัดตั้งกองทุนพึ่งพาตนเองใน ระดับหมู่บ้าน เพื่อเป็นเงินกองทุนสำหรับใช้จ่ายในการ พัฒนาหมู่บ้านและเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบฯ ที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้กำหนดขึ้นโดยมติหรือความ เห็นชอบของหัวหน้าทุกครอบครัว	มีการจัดตั้งกองทุนพึ่งพา ตนเอง (กองทุนกลาง พัฒนาหมู่บ้าน)	มีระเบียบกองทุนฯ	มีคณะกรรมการกองทุนฯ	มีสมุดบัญชีเงินฝากของ กองทุน	มีบัญชีรายชื่อสมาชิก กองทุนฯครบทุกครอบครัว	
73	ข้อ 77 รายได้ และที่มาของเงินกองทุนพึ่งพาตนเอง (1) เงินบริจาคหรือเงินรายได้ ที่ได้มาจากการจัดกิจกรรม การระดมทุนของประชาชนในหมู่บ้าน ทุกครอบครัวเช่น ผ้าป่าสามัคคี กิจกรรมการทำบุญตามประเพณีหมู่บ้าน เช่น โฉนตา วันสำคัญของคนไทย เช่น วันพ่อ วันแม่ การจัดผ้าป่าข้าวเปลือกประจำปี ฯลฯ (2) เงินบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขจาก ผู้มีจิตศรัทธา(เงินบริจาคหน้าเมรุเผาศพ ฯลฯ)	คณะกรรมการกองทุนฯ มีการกำหนดที่มาของเงิน รายได้กองทุนฯ	จัดกิจกรรมเพื่อระดมเงิน ทุนหรือหารายได้เพิ่มให้ กองทุนฯ เช่นผ้าป่า การรับ บริจาค เงินจากทำบุญ เงิน จากดอกผลอื่นๆ ฯลฯ	คณะกรรมการกองทุนฯ แสวงหารายรับ รายจ่าย ในทุกกิจกรรมที่ระดมทุน/ รายงานให้สมาชิกทราบ ในคราวประชุมประจำ เดือนของหมู่บ้าน	คณะกรรมการกองทุนฯ มีการเก็บรักษาเงินและนำ เงินฝากไว้ในบัญชีธนาคาร ของกองทุนฯ	ประชาชนให้ความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมระดม/ บริจาคทุกครั้ง งานบวช งานศพ	

ที่	ธรรมเนียมหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
74	(3) เงินจัดสรรจากผลกำไรจากการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนฯ องค์กรทางการเงินภายในหมู่บ้าน ตามอัตราจำนวนที่กลุ่ม กองทุนฯ องค์กรทางการเงินได้กำหนดไว้ (4) เงินรายได้จากการจำหน่ายให้เช่า ดอกผลที่เกิดขึ้นจากทรัพย์สินของหมู่บ้าน (6) เงินอุดหนุนของรัฐจากส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (7) เงินอื่น ๆ	ในหมู่บ้านมีกลุ่มอาชีพ กลุ่มการเงินหรือส่วนราชการ/อปท.ที่พร้อมให้ความช่วยเหลือกองทุนฯ ในหมู่บ้าน	กม.ร่วมกับคณะกรรมการกองทุนฯ ประสานกองทุนฯ หรือแหล่งทุนเพื่อให้มีการจัดสรรผลกำไร/งบประมาณเข้ากองทุนฯ	กลุ่มอาชีพ/กลุ่มกองทุนภายในหมู่บ้านมีการแบ่งปันผลกำไร สนับสนุนกองทุนฯ หมู่บ้าน ทั้งนี้ตามระเบียบของกลุ่ม/กองทุนฯ	หมู่บ้านมีการจัดทำแผนงานหรือโครงการ เพื่อขอรับเงินสนับสนุนจากส่วนราชการ หรืออปท.เป็นประจำทุกปี	หมู่บ้านได้รับการสนับสนุนเงินจากส่วนราชการหรืออปท.เพื่อส่งเสริมต่อยอดขยายผลกองทุนฯ	
75	(5) เงินค่าปรับใหม่ตามธรรมนูญนี้ ค่าธรรมเนียมที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้กำหนดไว้	กม.ได้ประกาศชี้แจงเงินค่าปรับใหม่/ค่าธรรมเนียมตามธรรมนูญหมู่บ้านฯ ให้ประชาชนทราบ	กม.มีการบังคับใช้หรือเรียกค่าปรับใหม่หรือค่าธรรมเนียม อื่นๆ ของหมู่บ้านอยู่เสมอ	หากมีการปรับหรือมีเก็บค่าธรรมเนียมมีการนำเงินสมทบเข้ากองทุนฯ	เมื่อกม.มีมติปรับใหม่หรือเก็บค่าธรรมเนียม คู่กรณีมีการยอมรับและปฏิบัติตาม	ประชาชนตระหนักถึงการปฏิบัติตามระเบียบและการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการกระทำผิด/เสียเงินค่าปรับใหม่มากขึ้น	
76	ข้อ 78 เงินกองทุนพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านที่ได้รับมาจากรายได้ประเภทใดๆ แต่ครั้ง จะต้องจัดแบ่งไว้เป็นเงินสะสม หรือเงินทุนสำรองของหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ที่ได้มาในแต่ละครั้งส่วนการใช้จ่ายจากเงินสะสม หรือเงินทุนสำรอง ให้เป็นไปตามระเบียบฯ ที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้กำหนด	กม.มีการชี้แจงเรื่องการจัดแบ่งรายได้ให้ประชาชนและกลุ่มการเงินในหมู่บ้านทราบ	เมื่อมีเงินรายได้/ดอกผลจากกิจกรรมส่วนรวมในหมู่บ้าน มีการกำหนดให้แบ่งเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้เก็บสะสมหรือสมทบเข้ากองทุนฯ	สมาชิก/ผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เห็นด้วยและยินยอมให้แบ่งเงินเข้ากองทุนฯ กลางพัฒนาหมู่บ้าน	กม./คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ให้เป็นปัจจุบัน และประกาศให้ทราบทั่วกัน เมื่อมีการรับหรือใช้จ่ายเงิน	กม. และหน่วยงานราชการ มีการเข้ามาตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้จ่ายเงินของกองทุนฯ	
หมวดที่ 10 ว่าด้วยดีที่ 9 การสร้างความเข้มแข็งคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.)/ชุมชนเมือง							
ด้านกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการคุ้มบ้าน							
77	ข้อ 79 ให้คณะทำงานด้านอำนวยการเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในด้านนี้	กม. มีคณะทำงานด้านอำนวยการ เพื่อดำเนินการกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงานและคณะทำงาน รับผิดชอบและดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	
78	ข้อ 80 ให้หมู่บ้านทำการแบ่งคุ้มบ้าน ตามลักษณะภูมิประเทศ ประเพณีวัฒนธรรม หรือเครือญาติ ตามขนาด และจำนวนที่มีความเหมาะสมแต่ละหมู่บ้าน โดยแต่ละคุ้มบ้านต้องคัดเลือกประธานคุ้มบ้าน 1 คน และคณะกรรมการคุ้มบ้านฝ่ายต่างๆตามความเหมาะสมและจำเป็น	หมู่บ้านมีการแบ่งคุ้มบ้าน พร้อมมีหัวหน้าคุ้มและคณะกรรมการคุ้มบ้าน(กคบ.)	มีการจัดทำแผนที่แบ่งเขตหรือป้ายคุ้มบ้าน และป้ายประกาศหรือผังโครงสร้างคณะกรรมการคุ้มบ้าน(กคบ.)	คณะกรรมการคุ้มบ้านมีคณะทำงานฝ่ายต่างๆ ครบถ้วนหรือตามความจำเป็นและเหมาะสม	การดำเนินกิจกรรมของคุ้มบ้านได้รับการหนุนนำและขับเคลื่อนโดย กคบ. อย่างเข้มแข็ง	ประชาชนทุกหลังคาเรือนในคุ้มบ้านให้ความสำคัญและร่วมมือดำเนินการกับ กคบ. เป็นประจำ	

ที่	ธรรมเนียมหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
79	ข้อ 81 ให้จัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน คณะกรรมการคุ้มบ้าน ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยจัดให้มีที่ทำการคณะกรรมการหมู่บ้าน และที่ทำการคณะกรรมการคุ้มบ้าน ตามความเหมาะสม	หมู่บ้านแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.) อย่างถูกต้องตามกฎหมายและเป็นปัจจุบัน	มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านโดยนายอำเภอ พร้อมมีการจัดทำป้ายประกาศหรือผังโครงสร้าง กม.	มีบัตรประจำตัว กม. / กคป. ที่มีคำสั่งแต่งตั้งทุกคน	มีที่ทำการคณะกรรมการหมู่บ้าน (ที่ทำการ กม.) เช่น ตั้งอยู่ศาลากลางบ้าน หรือในที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน	มีที่ทำการคณะกรรมการคุ้มบ้าน(ที่ทำการ กคป.) เช่น ตั้งอยู่ศาลา/อาคารในคุ้ม หรือบ้านหัวหน้าคุ้ม	
80	ข้อ 81/1 ให้จัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายเด็กและเยาวชน (กม.น้อย) เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วม เป็น กม.คู่ขนาน ในการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถรับช่วงการพัฒนาหมู่บ้านในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ระบบทายาท) ในการจัดตั้ง กม. น้อย ให้ผู้ใหญ่บ้านออกคำสั่งแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการหมู่บ้านและให้มีพิธีปฏิญาณตน รับหน้าที่ตามบัญญัติธรรมนูญหมู่บ้าน	หมู่บ้านได้ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับ กม.	มีการคัดเลือกและแต่งตั้งเด็กและเยาวชนเพื่อเป็นคณะกรรมการฝ่ายเยาวชน หรือ กม.น้อย เรียบร้อยแล้ว	ผู้ใหญ่บ้านได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายเด็กและเยาวชน (กม.น้อย) คู่ขนานกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เรียบร้อยแล้ว	กม.และ กม.น้อย ร่วมกัน ปฏิบัติภารกิจ โดยมีการมอบหมายให้ กม.น้อยรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมอยู่เสมอ	เด็กและเยาวชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน ตามที่ได้รับมอบหมาย และมีความต้องการพัฒนาหมู่บ้านตนเองให้ดีขึ้น	
81	ข้อ 82 ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน แต่งตั้งปลัดหมู่บ้านขึ้นมาหนึ่งคน โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในที่จะช่วยเหลืองานด้านธุรการของคณะกรรมการหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี	หมู่บ้านมีปลัดหมู่บ้าน เพื่อช่วยเหลืองานธุรการ หรือ งานอื่นๆ ตามที่ กม.มอบหมาย	มีการประชุมคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเพื่อแต่งตั้งเป็น ปลัดหมู่บ้าน (ป.บ.) แล้ว	นายอำเภอได้มีคำสั่งแต่งตั้ง และมีบัตรประจำตัวปลัดหมู่บ้านให้แล้ว	ปลัดหมู่บ้าน สามารถทำ หน้าที่งานธุรการต่างๆ ตามที่ กม.มอบหมายได้เป็นอย่างดี	ปลัดหมู่บ้านได้รับการพัฒนาอบรม และได้รับการส่งเสริมให้ทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง	
82	ข้อ 83 ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน คณะกรรมการคุ้มบ้าน ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดหรือตามที่นายอำเภอ มอบหมาย หรือผู้ใหญ่บ้านร้องขอ และมีหน้าที่ดำเนินการจัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และพัฒนาหมู่บ้าน อย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้านเพื่อให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้าน อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ.2551 ฯลฯ	กม. หัวหน้าคุ้มบ้านและ กคป. รู้จักบทบาทหน้าที่และปฏิบัติภารกิจร่วมกันอย่างเข้มแข็ง	มีการประชุม กม. และ กคป. อยู่เสมอ และปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่กำหนด	การประชุม กม.และ กคป. มีผู้เข้าร่วมประชุมครบ องค์ประชุมทุกครั้งและ กรรมการแต่ละคนให้ความสำคัญและร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ	กม.และ กคป.นำข้อราชการ หรือกิจกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน มาร่วมปรึกษาหารือ และ มอบหมาย/แบ่งมอบภารกิจ เพื่อดำเนินการพัฒนาและ แก้ไขปัญหาพร้อมกันเป็นประจำ	ประชาชนทุกหลังคาเรือน ทุกคุ้มบ้านเข้ามามีส่วนร่วม ในการเสนอแนะ แก้ไข พัฒนา และทำกิจกรรม ร่วมกันกับ กม. และ กคป. อย่างต่อเนื่อง	
83	ข้อ 84 ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน จัดทำรายงานการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักฐานทางกฎหมายและการบังคับใช้หรือการยืนยันในการดำเนินการในด้านต่างๆ และนำเสนอรายงานการประชุม ผลการดำเนินงานและภาพถ่าย(ถ้ามี)เสนอที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านในคราวต่อไป	ในการประชุม กม.จัดให้มี บันทึกรายงานการประชุม	มีการมอบหมายให้คณะทำงาน ด้านอำนวยความสะดวกและปลัดหมู่บ้านจดบันทึกรายงานการประชุม	มีสำเนาบันทึกรายงาน การประชุมทุกครั้ง เช่น การประชุมประจำเดือน การประชุมประชาคม เป็นต้น	กม.และประชาชน ถือปฏิบัติ บันทึกรายงานการประชุม และใช้เป็นหลักฐานเพื่อดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ	มีการรายงานผลตามการ ดำเนินการตามมติหรือ ข้อเสนอแนะในที่ประชุมครั้ง ต่อมาเพื่อทบทวนและติดตาม	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
84	ข้อ 85 คณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน และคณะกรรมการคุ้มบ้าน มีหน้าที่สนับสนุนกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งและมีหน้าที่จัดกิจกรรมสาธารณกุศล และจัดทำระเบียบการเก็บค่าธรรมเนียมจากกองทุนต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้านหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำเงินเข้ากองทุนพึ่งพาตนเอง	กม.และ กคบ. มีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านอาชีพ รายได้และด้านการเงินของหมู่บ้าน	กม.และ กคบ. สนับสนุนความรู้แก่ประชาชนในการส่งเสริมอาชีพ การจัดกิจกรรมการกุศล และวางระเบียบค่าธรรมเนียมเข้ากองทุนพึ่งพาตนเอง	ทุกครอบครัวมีการพัฒนาอาชีพและรายได้ มีการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณกุศล และปฏิบัติตามระเบียบการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม	ในภาพรวมของหมู่บ้าน มีการพัฒนาด้านอาชีพและรายได้ของแต่ละครอบครัว ในทิศทางที่ดีขึ้น	มีการรวมกลุ่มอาชีพรายได้ และทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง	
85	ข้อ 86 คณะกรรมการหมู่บ้าน ต้องบูรณาการหรือประสานงานกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด องค์กร ภาคเอกชนและประชาชนเพื่อให้กิจการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะต้องประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ในการพัฒนาหมู่บ้านและส่งต่อปัญหาหรือความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมของคณะกรรมการหมู่บ้าน แม้จะได้มอบหมายให้คณะทำงานด้านต่างๆ หรือคณะกรรมการคุ้มบ้านหรือบุคคลใดดำเนินการในเรื่องใดให้ถือว่าคณะกรรมการหมู่บ้านยังคงต้องร่วมรับผิดชอบดำเนินการร่วมกันทุกฝ่ายหรือทุกด้าน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ	คณะกรรมการหมู่บ้าน(กม.) ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการบูรณาการและประสานงานกับทุกฝ่ายในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน	กม. มีการจัดเตรียมข้อมูลหรือปัญหาความต้องการภายในหมู่บ้านและประสานกับส่วนราชการ อปท. โรงเรียน วัด หน่วยงาน/องค์กรต่างๆ เพื่อเสนอแนะ ขอความช่วยเหลือหรือดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่หมู่บ้านและประชาชน	มีการจดบันทึกหลักฐานการประสานขอความช่วยเหลือ เช่น หนังสือโต้ตอบกัน หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ	หน่วยงานที่ กม. ได้ทำการประสานงานหรือบูรณาการให้ความร่วมมือและรับเรื่อง เพื่อให้การสนับสนุนตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ร่วมดำเนินการกับหมู่บ้าน อย่างดียิ่ง	ประชาชนในหมู่บ้านให้ความร่วมมือกับ กม. ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับส่วนราชการ อปท. โรงเรียน วัด องค์กรฯลฯ ทุกครั้งและต่อเนื่อง	
86	ข้อ 87 ให้จัดทำข้อมูลทางการปกครองและจัดทำป้ายประกาศ เช่น แผนที่เขตการปกครอง แผนที่ผังครัวเรือนและสถานที่ประวัติหมู่บ้าน บุคคลที่เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บุคคลที่เป็นผู้นำ หมายเลขโทรศัพท์ หน่วยงานหรือบุคคลที่จำเป็นหรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์	หมู่บ้านมีฐานข้อมูลทางการปกครองหมู่บ้าน	มีการจัดทำผังหมู่บ้านหรือแผนที่เขตการปกครอง แผนที่ผังครัวเรือน ประวัติหมู่บ้าน ข้อมูลผู้นำ หน่วยงานและหมายเลขโทรศัพท์	ผังข้อมูลต่างๆ มีติดไว้ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือ ศาลากลางบ้าน หรือ ที่ทำการ กม. หรือที่เหมาะสม	ส่วนราชการ กม.และประชาชน ได้รับประโยชน์จากข้อมูล เช่น นำไปวางแผน หรือการประกอบการพิจารณาในการประชุมต่างๆ และการติดต่อสื่อสาร	มีการดูแลรักษาให้สภาพดี หรือมีการปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	
ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน							
87	ข้อ 88 ให้คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในด้านนี้	กม. มีคณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบและดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	
88	ข้อ 89 ให้หมู่บ้านจัดทำระบบฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศ (Data Base – MIS) ให้ครบถ้วน ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต	ทุกๆ ปี หมู่บ้านมีการประชุมและสำรวจข้อมูล เช่น ประชากร หลังคาเรือน ฯลฯ หรือทำตาม จปฐ.	ผู้ใหญ่บ้าน และกม.มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านที่จำเป็นไว้อยู่เสมอ	มีการจัดทำและจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่จำเป็นในแต่ละด้าน	มีการนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนหรือเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มีการทบทวน ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
89	ข้อ 90 ให้หมู่บ้านมีแผนพัฒนาหมู่บ้าน ทั้งแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ให้ดำเนินการจัดทำแผนตามความต้องการและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านอย่างแท้จริง โดยให้ราษฎรในหมู่บ้านมีหน้าที่สนับสนุนการจัดแผนพัฒนาพัฒนาหมู่บ้านและให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน คณะกรรมการคุ้มบ้าน มีหน้าที่ประสานงานในการจัดทำแผนและติดตามผลการดำเนินการตามแผน	หมู่บ้านมีการจัดทำแผนพัฒนาชีวิตหมู่บ้าน/ชุมชน สันติสุข ๙ ดี	ในทุกๆ ปี หรือแต่ละห้วง มีการประชุมรับข้อเสนอ ความต้องการของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน	มีแผนฯ หมู่บ้าน ประจำปี พ.ศ.....นั้นๆ และส่งให้อำเภอ อปท. ฯลฯ เพื่อพิจารณานำไปดำเนินการ และบรรจุไว้ในแผนของแต่ละหน่วยงานนั้นๆ	กิจกรรม แผนงาน โครงการ หรือข้อเสนอในแผนพัฒนาหมู่บ้าน ได้รับการดำเนินการ และสนับสนุนจากอำเภอ ส่วนราชการ อปท. ฯลฯ ในการแก้ไขปัญหาความต้องการและพัฒนาหมู่บ้าน	หมู่บ้านมีแผน 3 ระยะ ระยะสั้น (แผนประจำปี) ระยะกลาง (แผน 3-5 ปี) ระยะยาว (แผน 10 ปี)	
90	ข้อ 91 ให้คณะกรรมการด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ประสานหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรใดๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการขับเคลื่อนและมีการดำเนินการ แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมในแผนพัฒนาหมู่บ้าน รวมทั้งมีการทบทวนแก้ไขและเสนอแผนในโอกาสต่อไป ทั้งนี้ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหมู่บ้านต้องนำ โครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาหมู่บ้านไปบรรจุในแผนฯ 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	หมู่บ้านมีการติดตามหรือประสานหน่วยงานราชการ อปท. ในการขอความร่วมมือ ในการดำเนินการตามแผน	กม. ได้มอบหมายคณะทำงาน หรือบุคคลตัวแทน ไปประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น มอบ ส.อปท. ประสาน อปท. มอบคณะทำงานด้านอำนวยการ ประสานอำเภอ เป็นต้น	มีแผนงาน โครงการ กิจกรรม จากแผนพัฒนาหมู่บ้าน ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาอำเภอ/อปท. หรือ หน่วยงานราชการ ฯลฯ	มีแผนงาน โครงการ กิจกรรม โดยเฉพาะแผนงานฯ ที่จำเป็นเร่งด่วน ได้รับการดำเนินการแก้ไขและสนองความต้องการของประชาชน	ตัวแทนหมู่บ้านที่ได้รับมอบหมายในการประสานแผน มีความรู้ ความเข้าใจและมีสัมพันธภาพที่ดีกับหน่วยงานต่างๆ และสามารถเชื่อมต่อแผนพัฒนาหมู่บ้านได้ในอนาคต	
ด้านการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมของคณะกรรมการหมู่บ้าน (ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน)							
91	ข้อ 92 ให้คณะกรรมการด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในด้านนี้	กม. มีคณะกรรมการด้านปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อดำเนินการกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบ และดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	
92	ข้อ 93 ให้มีการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหรือสถานที่ที่เห็นสมควร	หมู่บ้านมีศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน	มีป้ายและสถานที่ตั้งศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน	มีคู่มือ/เอกสารปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน	มีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และประสานส่งต่อเรื่องร้องเรียน	หมู่บ้านมีความสงบเรียบร้อย ไม่มีเรื่องร้องเรียน	
93	ข้อ 94 ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน มีหน้าที่ (1) เป็นศูนย์ไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาททั้งความแพ่งทุกประเภทหรือความอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความได้พร้อมจัดทำบันทึก เอกสารรวมทั้งการรายงานตามระเบียบที่กำหนดโดยถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปฏิบัติงานประนอมข้อพิพาทของ กม. ปี 2530	หมู่บ้านมีการเตรียมการและดำเนินการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งของประชาชน	มีการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน (ศดม.) โดยมีการประชุมรับฟังข้อพิพาทตาม ประนอมข้อพิพาท ตามอำนาจหน้าที่	มีสถานที่ตั้งหรือห้องปฏิบัติการ ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน และมีป้ายศูนย์	หากเกิดข้อพิพาททางแพ่งหรือความผิดอาญาอันยอมความได้ ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน โดย กม. ได้ดำเนินการไกล่เกลี่ย ประนอมข้อพิพาทได้ตาม ระเบียบกำหนดเป็นอย่างดี	กม.ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน ทำให้ไม่มีเหตุที่ต้องไกล่เกลี่ยหรือ หากมี กม.สามารถ ประนอมข้อพิพาทได้ทุกกรณี	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
94	(2) เป็นศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรในหมู่บ้าน ทำการแนะนำแก้ไข รวมทั้งประสานหรือรายงานหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป	กม. ให้ความสำคัญกับการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน อันมีเหตุสมควรไปดำเนินการแก้ไขหรือประสานงาน	กม. จัดให้มีระบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ผ่านศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน	ทุกครอบครัวมีความเข้าใจ และรู้จักช่องทางการร้องทุกข์ผ่าน คสม. เพื่อให้ กม. เป็นผู้ช่วยเหลือดำเนินการ	หากมีข้อร้องเรียนร้องทุกข์ กม. ได้แนะนำ หรือประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รับการแก้ไข (หากไม่มีข้อร้องเรียน ให้ถือว่าผ่าน)	กม. มีการให้คำแนะนำ และสร้างความเข้าใจกับประชาชน เพื่อช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหา อยู่เสมอ	

ด้านการประชาคมหมู่บ้าน

95	ข้อ 95 ให้คณะทำงานด้านอำนวยการ เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในด้านนี้	กม. มีคณะทำงานด้านอำนวยการ เพื่อดำเนินการกิจ	มีการคัดเลือกและแต่งตั้ง คณะทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม	มีคำสั่งจากนายอำเภอ แต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะทำงานด้านนี้	ภารกิจหรือกิจกรรมที่คณะทำงานด้านนี้รับผิดชอบ มีการขับเคลื่อนและมีผลสำเร็จเกิดประโยชน์ในหมู่บ้าน	ประธาน/หัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงาน รับผิดชอบ และดำเนินการกิจอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง	
96	ข้อ 96 การใดที่เป็นเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือเป็นกรณีที่มีผลกระทบต่อราษฎรส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน หรือเป็นกรณีที่ต้องใช้บังคับเพื่อให้ราษฎรในหมู่บ้านต้องประพฤติปฏิบัติตามหรือการใดที่มีผู้เห็นสมควรยกขึ้นหรือกับคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน หรือการใดที่ทางราชการสั่งให้นำเข้าที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการหมู่บ้านนำเรื่องนั้นๆเข้าปรึกษาหารือในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน มติหรือความเห็นของที่ประชุมต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบคำสั่งของทางราชการ และให้มีสภาพบังคับให้ทุกคนต้องปฏิบัติตามมติของที่ประชุมประชาคมในเรื่องนั้น	หมู่บ้านมีการประชุมประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและขอติจากประชาชนในเรื่องที่สำคัญและกฎหมายกำหนด อยู่เสมอ	ผู้ใหญ่บ้าน มีการเชิญประชุมประชาคมหมู่บ้าน และดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม กำหนด โดยเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและลงมติทุกครั้ง	มีบัญชีการลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม และมีบันทึก รายงานการประชุมทุกครั้ง	หมู่บ้านได้กำหนดทิศทางหรือข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ หรือห้ามดำเนินการต่างๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประชาชนยอมรับและปฏิบัติตาม	กม. กคป.และประชาชน ยึดถือหลักประชาธิปไตย ยอมรับเสียข้างมาก และรับฟังหรือเคารพเสียข้างน้อย ใช้เหตุและผลในการประชุม และการดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย	
97	ข้อ 97 การประชุมประชาคมทุกครั้งต้องมีหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปครัวเรือนละ 1 คน เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน หากมีผู้เข้าประชุมไม่ครบตามกำหนดไว้ในข้อนี้ให้ถือว่าไม่ครบองค์ประชุมและห้ามดำเนินการประชุมหรือในขณะที่กำลังประชุมกัน หากมีผู้ออกจากที่ประชุมไปจนเหลือไม่ครบองค์ประชุม ก็ให้การประชุมในขณะนั้นจำเป็นต้องยุติลง มติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ให้ถือตามเสียงข้างมากของที่ประชุม หากมีคะแนนเสียงเท่ากันให้มีการทบทวนและหารือใหม่ร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปเหมาะสมและจัดให้มีการลงมติอีกครั้ง	ก่อนการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านได้แจ้งให้ครอบครัวทราบเพื่อเข้าร่วมประชุม	มีการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อเป็นหลักฐานการนับองค์ประชุม โดยตัวแทนแต่ละครัวเรือนต้องมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป	มีการจัดทำบันทึกรายงานการประชุม	การประชุมสำเร็จลุล่วงไปตามวาระการประชุม และการลงมติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามระบอบประชาธิปไตย	ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ให้ข้อมูล และได้รับเกียรติในการแสดงความคิดเห็น	

ที่	ธรรมนูญหมู่บ้าน	คะแนนวัดผลการดำเนินการ 5 ระดับ (ให้ทำเครื่องหมาย / และ X หน้าช่องกิจกรรม)					รวม
		(1) 0.2 คะแนน	(2) 0.2 คะแนน	(3) 0.2 คะแนน	(4) 0.2 คะแนน	(5) 0.2 คะแนน	
		Input	Process	Output	Outcome	Impact	
98	ข้อ 98 ในการประชุมประชาคมทุกครั้งเพื่อให้การปรึกษาหารือเป็นไปด้วยความรอบคอบและป้องกันปัญหาหรือความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น จึงให้ที่ประชุมเลือกบุคคลที่เห็นสมควรจำนวน 5-7 คน เพื่อทำหน้าที่ฝ่ายค้านในที่ประชุม โดยให้มีหน้าที่คัดค้านทุกเรื่องที่ปรึกษาหารือพร้อมให้เสนอแนวทางแก้ไขและให้ร่วมรับผิดชอบร่วมปฏิบัติด้วย	ในการประชุมในหมู่บ้านได้มีการแต่งตั้งฝ่ายค้านเพื่อทำหน้าที่เสนอแนะและตรวจสอบ	ก่อนประชุมให้มีการเสนอชื่อและคัดเลือกผู้จะเป็นฝ่ายค้าน 5-7 คน	ฝ่ายค้านทำหน้าที่ตามระเบียบวาระ การประชุมเพื่อเสนอแนะ คัดค้าน หรือให้เหตุผลเมื่อได้รับโอกาสหรือตามที่ประธานที่ประชุมพิจารณา	การดำเนินการกิจกรรมต่างๆ มีความละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้น จากข้อเสนอของฝ่ายที่เป็นประโยชน์	การคัดค้านของฝ่ายค้านเป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนาไม่ได้ค้านเอาฉันทแต่ต้องช่วยกันทำให้ดีขึ้น	
99	ข้อ 99 ให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน กรณีไม่มีผู้ใหญ่บ้านหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือผู้ใหญ่บ้านไม่อยู่ในที่ประชุมก็ให้ที่ประชุมเลือกบุคคลที่เห็นสมควรทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุม และให้ปลัดหมู่บ้านเป็นเลขานุการของที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน โดยมีหน้าที่แจ้งเชิญผู้เข้าประชุม จัดทำระเบียบวาระหรือหัวข้อในการประชุมจัดทำเอกสารให้ผู้เข้าประชุมลงชื่อ บันทึกรายงานการประชุมและงานธุรการอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ใหญ่บ้านให้ความสำคัญและเป็นประธานที่ประชุมทุกครั้ง (เว้นมีเหตุจำเป็น)	กรณีผู้ใหญ่บ้านไม่สามารถเป็นประธานการประชุม ได้มีการมอบหมายหรือเลือกประธานที่ประชุมทุกครั้ง	ปลัดหมู่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลืองาน ด้านเลขานุการจัดการประชุม	มีการดำเนินการตามขั้นตอนระเบียบวาระการประชุม และมีการจดรายงานการประชุม	มีการดำเนินการตามมติที่ประชุม และติดตามรายงานผลการดำเนินการในการประชุมครั้งต่อไป	
100	ใช้การขับเคลื่อนการบริหารจัดการรายกรณี B CM Model (Buriram Case Management Model) มาสู่การปฏิบัติในหมู่บ้าน	กม.และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและให้ความร่วมมือกันในการบริหารและพัฒนาหมู่บ้านด้วย B-CM Model	ในการดำเนินกิจกรรม กม. ได้ใช้หลักการตามธรรมนูญข้อ 26 มาเป็นแนวทาง(4 คำถามสร้างสันติสุข)	ในแต่ละกิจกรรมที่ทำมีการกำหนดเป้าหมายสูงสุด ปัจจัยสู่ความสำเร็จ และวิธีดำเนินการ(กิจกรรม ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ)	มีการจัดทำแผนชีวิตครัวเรือน (Family Plan) เพื่อแก้ไขปัญหาแก่ครอบครัวพิเศษ เช่น มีผู้ติดยาฯ มีผู้พิการ/คนชรา เป็นต้น หรือใช้แบบการขับเคลื่อนธรรมนูญหมู่บ้านฯ (ธนบ.1) หรือตาราง 15 ช่อง	กม. ใช้วิธีการทำงานแบบมีส่วนร่วม พร้อมทำงานแบบมีหลักการ (วิธีการ/ระเบียบ/วิชาการ) เพื่อความถูกต้องและเกิดผลสัมฤทธิ์	
รวม							